

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

PAPIRNICE VEVČE

PAPIRNICE KOLIČEVO

Usklajevanje samoupravnega sporazuma SOZD »Slovenija papir«

Tako kot samoupravne akte temeljnih in delovnih organizacij bi bilo treba tudi samoupravne akte sestavljenih organizacij združenega dela uskladiti z zakonom o združenem delu do 11. decembra 1978. Postopek usklajevanja v sestavljeni organizaciji (SOZD) je še bolj dolgotrajen kot v delovni organizaciji, ker je treba predlog samoupravnega akta obravnavati v vseh članicah (delovnih organizacijah) in v temeljnih organizacijah v sestavi članic. Poleg tega so interesi članic SOZD običajno manj povezani in usklajeni, kot so interesi TOZD v delovni organizaciji, kar hitrosti usklajevalnega postopka zagotovo ne koristi.

V naši sestavljeni organizaciji SOZD »Slovenija papir« bi morali uskladiti z zakonom o združenem delu samoupravni sporazum o združevanju v SOZD in statut SOZD. Strokovna služba SOZD je izdelala osnutka sprememb in dopolnitev obeh aktov, ki pa sta bila najprej predložena samo poslovnim organom in strokovnim službam članic. Na številne pripombe sta bila osnutka večkrat predelana. Nato je bila razprava razširjena tudi na koordinacijski odbor sindikata SOZD in vodstva družbenopolitičnih organizacij.

Delavski svet SOZD je na 8. redni seji dne 14. novembra 1978 sprejel sklep, da razpravo o obeh aktih podaljša do konca leta. Delavski svet je namreč ocenil, da je šla dosedanja razprava pre malo v širino in je bil mnenja, da zaradi tega ne bo mogoče v zakonskem roku dati obeh aktov

na referendum. Delavski svet je pozval vse članice SOZD, da naj do 5. decembra dostavijo svoje pripombe delovni skupnosti SOZD. Na podlagi vseh teh pripomb naj bi komisija, sestavljena iz predstavnikov delovnih organizacij — članic, izdelala bese-

dilo dodatnih sprememb in dopolnitev obeh dokumentov in pripravila njihovo dokončno besedilo. Dokončno besedilo predloga obeh samoupravnih aktov bo delavski svet SOZD sprejel po 1. januarju 1979. Takrat bo tudi sprejel sklep o razpisu referen-

duma za sprejem obeh aktov, ki naj bi bil predvidoma okoli 20. januarja.

Glavne spremembe v samoupravnem sporazumu o združevanju v SOZD se nanašajo na:

— firmo SOZD, ki se v predlogu glasi »SOZD SLOVENIJA PAPIR«, do sedaj pa se je glasila »Združena podjetja slovenske papirne industrije Slovenija papir«, kar ni v skladu z določbami zakona o združenem delu;

— cilje združevanja delovnih organizacij v SOZD;

— predmet poslovanja SOZD;

— izvršilne organe DS SOZD s tem, da naj bi v bodoče opustili odbor za medsebojna razmerja in gospodarsko izvršilni odbor;

— poslovodni organ naj bi ne bil več kolegijski, sestavljen iz poslovodnih organov delovnih organizacij, kar ne bi bilo v skladu z zakonom o združenem delu, temveč naj bi imela SOZD individualni poslovodni organ — generalnega direktorja SOZD;

— združevanje sredstev;

— načrtovanje — to poglavje je novo;

— skupne službe SOZD;

— postopek za prenehanje samoupravnega sporazuma.

V predlogu samoupravnega sporazuma je določena omejena subsidiarna odgovornost drugih organizacij za obveznosti drugih delovnih organizacij v sestavi SOZD. Prvotno predlagana solidarna odgovornost za večino članic ni bila sprejemljiva, prav tako ni bila sprejemljiva neomejena subsidiarna odgovornost. Solidarna odgovornost bi pomenila, da upnik lahko izterja svojo terjatev proti posamezni članici SOZD od vsake članice po svoji izbiri. Subsidiarna odgovornost pa pomeni, da mora upnik najprej terjati glavnega dolžnika in šele, če od tega ne more izterjati dolžnega zneska, lahko terja druge člane SOZD. Če je subsidiarna odgovornost neomejena, potem upnik lahko od druge članice SOZD izterja celotno terjatev. Če pa je subsidiarna odgovornost omejena, potem lahko upnik izterja od druge članice SOZD samo toliko, kolikor je določeno v samoupravnem sporazumu. Tu gre za zelo občutljiva vprašanja, ki globoko posegajo v pravico delavcev do razpolaganja z ustvarjenim dohodkom.

V predlogu statuta SOZD so nekatere določbe enake kot v samoupravnem sporazumu o združevanju v SOZD. To so zlasti določbe o firmi in dejavnosti SOZD, delavskem svetu, izvršilnih organih in poslovodnem organu SOZD.

Dopolnjene oziroma razširjene pa so določbe o organiziranosti in delu Delovne skupnosti skupnih služb SOZD, o odločanju delavcev z osebnim izjavljanjem, o strokovnih komisijah, ki jih imenuje poslovodni organ, komisiji samoupravne delavske kontrole in o družbenopolitičnih organizacijah v SOZD. Nove so v statutu tudi določbe o odgovornosti za opravljanje samoupravljaljskih funkcij, o javnosti dela in poslovni tajnosti ter obveščanju.

J. M.

Sindikalna knjižnica

Obveščamo, da člani kolektiva Papirnice Vevče, njihovi svojci, kakor tudi krajanje Vevč, lahko obiščejo sindikalno knjižnico, ki je odprta ob četrkih od osemnajste do devetnajste ure. Knjižnica razpolaga z dokaj bogato zbirko knjig. Za člane sindikalne knjižnice je izposojanje knjig brezplačno.

Kljub prizadevanju, da bi tudi letos zbirko knjig povečali in obogatili z novostmi na knjižnem trgu, se to zaradi finančnih težav ni dalo uresničiti. Izbira novih knjig bo tako letos zelo skromna.

Do sedaj so letos nabavljene naslednje knjige:

- dve knjigi za popolnitev zbirke romanov LEONELA,
- dve knjigi za popolnitev zbirke romanov MARIANNE,
- eno knjigo o Titu »40 let na čelu ZKJ«,
- štiri knjige iz zbirke romanov LK Prešernove družbe.

Knjigo 50 let jugoslovanskega moto dirkalnega športa je knjižnici podaril avtor knjige tovariš Alfonz Breznik, knjige KRIZPOTJA pa prejšnji knjižničar tovariš Julij Mayer. Za podarjene knjige se obema najlepše zahvaljujemo.

Do konca leta prispejo še knjige iz zbirke Prešernove družbe ter ena knjiga iz zbirke LK.

Obiskovalcem so na voljo tudi naslednje revije: Obzornik, Sodobnost ter Življenje in tehnika, iz katerih boste lahko izvedeli marsikaj zanimivega iz kulturnega, literarnega in znanstvenoraziskovalnega področja. Zato izkoristite ugodnosti, ki vam jih nudi sindikalna knjižnica, z obiskom v njej in se sami prepričajte.

B. S.

Srečno, zdravo in uspeha polno leto 1979
želi vsem bralcem »NAŠEGA DELA«

Uredništvo

V novo leto

V zgodovini vsakega naroda in ljudstva so dnevi in leta, v katerih so polagali ljudje usodne izpite in cele generacije so se uvrščale v vrste velikanov, ali pa so žalostno in brez sledu propadle. Takih datumov je tudi v naši zgodovini brez števila. Na naši zemlji, ki je vedno obilo dajala pa tudi mnogo jemala, so se v vseh vekih zbirali sovražniki, si skakali v lase in se okrutno obnašali, da bi zatrli mirno življenje in delovne ljudi, ki so branili dom in običaje, da bi ostali svobodni.

Lahko trdimo, da je naša dežela danes moderna. Posuta je s tovarnami, delavnicami, kmetijami in drugimi obrati, ki dajejo kruh in boljši standard vsem ljudem. Za brezdelneže je rezerviran majhen prostor, ki je vedno ožji in vedno bolj grenak. Vemo, da se družbeni proizvod iz leta v leto veča, čeprav je sto in sto ovir, večsah tudi subjektivnih.

Stopetintridesetkrat se je staro leto v vevški papirnici od njenega obstoja sem nagnilo v novo, ne vedno na boljše. Kriza in trpljenje, lakota in zatiranje, brezposelnost in strah so spremljali vevškega delavca dolgo dobo. In nikoli ni ob prehodu v novo leto vedel, kaj mu bo prihodnjih dvanajst mesecev prineslo še slabšega. Ni bilo silvestrske večerje, ne daril za Novo leto.

Komaj nekaj skromnega za preživljanje. Pač so eden drugemu voščili, bolj iz navade. Voščilo pa je spremljal trpek nasmeh, češ, saj vem, da ne bo niti približno tako kot si voščimo. Danes je sinu ali hčerki težko orisati take prehode iz starega v novo leto. To ni več pojmljivo, ni več res. Nova doba nima več časa ukvarjati se z zgodovino, posebno če je ta zgodovina grenka. V novo leto prehajamo vedro in veselo, ker vemo, da se bo sreča, ki jo drug drugemu želimo, res uresničila. Vsako leto, ki stoji pred nami, je čas novih podvigov, novih napredovanj v proizvodnji, gospodarjenju in družbenem standardu. Prava in edina zapoved je le še: ohraniti mir. Imamo ljudi, ki se za ta mir borijo. Imamo človeka, ki ta pokret vodi, imamo voditelja, najboljšega vseh časov.

Še se pojavljajo dvomi ob spremembah, toda eno je gotovo: Obdržati to, kar je priborjenega, sodelovati povsod, kjer je kaj naprednega in ostati zvest delovnemu človeku, ki želi mir in delo. Vse to je garant, da bo tudi letošnji prehod v novo leto uspešen in takega si drug drugemu želimo!

S. R.

Novo v samoupravljanju

Na zborih delavcev smo sprejeli ANEKS oziroma dopolnila k samoupravnim sporazumom o temeljnih plana družbenih dejavnosti za leto 1979. Za nekatere SIS so se prispevne stopnje znižale, za nekatere pa zvišale. Skupna prispevna stopnja je bila za vse družbene dejavnosti v letu 1978 20,02% od bruto OD, v letu 1979 pa bo 20,50% od bruto OD. V teh družbenih dejavnostih so zajete samoupravne interesne skupnosti za: otroško varstvo, izobraževanje, kulturo, telesno kulturo, socialno skrbstvo, zdravstvo, zaposlovanje (za zaposlovanje se plačuje prisp. st. samo iz dohodka).

Za SIS — republiški program za raziskovanje, vzgojo in usmerjeno izobraževanje, pokojninsko-invalidsko zavarovanje ter starostno zavarovanje kmetov je prispevna stopnja skupaj 20,06% (v letu 1978 je bila 22,63%), ki pa se plačuje iz dohodka po osnovi BOD (bruto OD), le za pokojninsko-invalidsko zavarovanje se plačuje iz bruto OD.

V planih družbenih dejavnosti so upoštevani elementi družbeno-ekonomskega razvoja Ljubljane, spremembe v dejavnostih posameznih SIS kot tudi el. spremenjenega sistema združevanja sredstev za solidarnostno prelivanje sredstev na območju SR Slovenije.

Navadno so vse razprave osredotočene le na vprašanje, kako velika bo naša obveznost — koliko bomo morali dati. To je formalistično in napačno.

Osredotočiti se moramo v programe posameznih družbenih dejavnosti, ali so ti programi pravi za naše potrebe, ali nam predlogi programov zagotavljajo razvoj in boljši družbeni standard, šele nato pa pogledamo, ko-

liko bomo morali »odvajati«, da bomo te programe uresničili. Torej gre v bistvu le za zmanjšanje ali povečanje programov posameznih SIS in ne le prispevnih stopenj. Gre za ves standard in tako, kot se v svoji delovni organizaciji odločamo o delovnih pogojih, o topli malici in letovanju, tako se s temi programi odločamo, koliko bomo v prihodnjem letu imeli zdravstva, šolstva, kulture in vse drugo, ki nas vsakodnevno obkroža in nam zadovoljuje naše skupne potrebe. Če bi šlo res samo za prispevne stopnje, bi bilo škoda vsakega časa za javne razprave, ker bi kar zapali delegatom in ti bi v skupščini preprosto sprejeli odlok.

Sprejeli smo tudi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za opravljanje kolektivnih komunalnih storitev ter vzdrževanje in obnavljanje komunalnih objektov in naprav skupne rabe na območju ljubljanskih občin v letu 1979. Program opravljanja teh storitev za leto 1979 je zasnovan na istih načelih in izhodiščih, kot je bil program za II. polletje 1978. Predvideva tudi ohranitev enake prispevne stopnje, kot je bila uveljavljena s SS za II. polletje 1978, to je 0,93 odstotka od bruto osebnega dohodka. Zbrana sredstva bodo omogočila uresničiti programsko zamisel, ki predvideva večjo kvaliteto opravljenih storitev na področju javne higiene in 100% osvetlitev mesta. V programu je podana tudi konkretna razdelitev sredstev po občinah. V programskih zasnovah za leto 1979 so upoštevane tudi zahteve krajevnih skupnosti in delegatov v občinskih interesnih skupnostih, da naj se naloge s področja vzdrževanja kolektivnih komunalnih objektov in naprav v večji meri

približajo neposredno terenu. To zajema v glavnem:

— javna higiena, ki je bila dosedaj v domeni mesta,

— vzdrževanje zelenih površin in gozdov ter otroških igrišč se prenese v krajevno skupnost,

— vzdrževanje pokopaliških objektov in naprav se prenaša v občinsko interesno skupnost.

S takšno prerazdelitvijo delovnih obveznosti se konkretna opravila in kontrola nad izvajanjem del podružblja v tem smislu, da bodo krajani v KS v vse večji meri prevzemali nase pravice in dolžnosti družbenega kontrolorja nad izvajanjem del.

14. decembra so delavci v temeljnih organizacijah naše DO z referendumom sprejeli STATUTA delovne organizacije »Papirnice Vevče« ter spremembe in dopolnitve k SS o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD ter ustreznih pravilnikov TOZD in DSSS.

7. novembra je v Papirnici Vevče prvič zagorel kotlovski gorilnik na zemeljski plin. **Za uspešen in pravočasen začetek obratovanja na plin so zaslužni vsi delavci, ki so na tem delali in jim gre vse priznanje.**

Kondicionirni stroj, ki je svoje odslužil in ni bil več uporaben, je odpisan in že demontiran. Iz njegovih še uporabnih delov se bo dalo morda narediti navijalni stroj.

Konferenca OOS je sprejela sklep, da se komisija za samoupravljanje pri konferenci OOS, OOK in vodje TOZD zavzamejo za boljše delo delegatov in za njihovo izobraževanje. V januarju bo v naši DO organiziran seminar za usposabljanje delegatov za skupščine DPS in SIS. Program je pripravila občinska konferenca SZDL Moste-Polje. Konferenca sindikata je skupaj z izobraževalnim centrom združena za izvedbo seminarja.

V javni razpravi smo obravnavali OSNUTEK DRUŽBENEGA DOGOVORA o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju ljubljanskih občin. Ta osnutek prinaša nekaj bistvenih novosti s področja oblikovanja kadrovske politike, zagotavljanja socialne varnosti, postopkov za imenovanje individualnih poslovnih organov in drugih delavcev s posebnimi pooblastili.

S svojimi predlogi in pripombami lahko pripomoremo k vsebinsko bogatejšemu in še konkretnemu družbenemu dogovoru o kadrovske politiki in to je tudi namen javne razprave. Pri konkretizaciji posameznih določil je treba obvezno upoštevati družbeno-ekonomski položaj delavca in njegove samoupravne pravice, treba pa je tudi upoštevati posebnosti posameznih dejavnosti, ki so v večjih pogledih različne. Zato je potrebno, da so v tem dogovoru opredeljena predvsem enotna merila, načela in cilji kadrovske politike in sicer tako, da lahko posamezne DO dopolnijo svoje samoupravne akte v tem smislu.

Vsebinsko določil v družbenem dogovoru o kadrovske politiki je v vsakodnevnom življenju prisotna, kar je tudi narekovalo potrebo, da smo tem vprašanjem posvetili v javni razpravi o osnutku potrebno pozornost.

Tradicija je že bila, da je imel delavski svet naše delovne organizacije za praznik republike slavnostno sejo, na kateri so bile podeljene jubilejne nagrade in priznanja ter odlikovanja tistim delavcem, ki so si jih še posebej zaslužili, bodisi z dolgoletnim delom pri opravljanju del in nalog in pa s posebno prizadevnim delom na svojem delovnem in tradicijo po sili razmer prekiniti; družbenopolitičnem področju.

Za krajši čas smo morali to glede na bilanco uspeha za leto 1977 nismo za sklad skupne porabe, iz katerega se edinole lahko izplačujejo jubilejne nagrade,

ustvarili nobenih sredstev. Tako do bilance v prihodnjem letu ni možno izplačati ničesar, kar se plačuje iz tega skupnega sklada, med drugim seveda tudi ne jubilejnih nagrad. Ob dobrem delu upajmo, da bomo v letošnjem letu pridobili ob ugodnem poslovnem rezultatu dovolj sredstev, da bo ob bilanci sklad skupne porabe formiran, s katerim bomo poravnali nastale obveznosti za leto 1978 in pa predvideli sredstva za planirano porabo v tekočem letu. V okviru teh možnosti bo vsekakor upoštevan tudi obseg izplačil na podlagi priporočil sindikalne liste, ki zajema tudi izplačilo jubilejnih nagrad za 10, 20 in 30 let delovne dobe v združenem delu.

14. novembra so slovenski organizatorji športne rekreacije ustanovili tolikokrat željeno Društvo organizatorjev športa in rekreacije Slovenije. Z zdravo rekreacijo se še vedno ukvarja premalo delavcev, v vseh akcijah pa je predvsem premajhen delež žensk. Z rekreacijo naj bi se ukvarjali tudi tisti, ki v mladosti niso imeli te možnosti. Delovni ljudje bi morali športu in rekreaciji nameniti tisto mesto, ki ji pripada. Še vedno se dogaja, da določene vodilne skupine po delovnih organizacijah nimajo kdove kolikšnega razumevanja za šport, rekreacijo, zdravo razvedrilo ipd. Tudi 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije v Mariboru je potrdil pripravljenost delovnih ljudi, da bi organizatorji športa in rekreacije v organizacijah združenega dela dobili polno veljavo, ki jim glede na njihovo pomembno delo tudi gre, saj prispevajo svoj delež k izenačevanju pogojev pri zadovoljevanju telesnokulturnih in s tem tudi zdravstvenih potreb slehernega delavca.

Zal tudi v naši delovni organizaciji še ni pravega posluha za to prepotrebno rekreacijo, saj se je udeležuje premalo delavcev, referent za šport in rekreacijo pa brez našega sodelovanja ne more izpeljati zastavljenih načrtov.

Program I. samoprispevka je zaključen. V naši občini smo bogatejši za 4 osnovne šole in 6 vzgojno-varstvenih zavodov, ki bodo v veliko korist delovnemu človeku. Pomembnost samoprispevka pa ni samo zaradi prepotrebni objektov družbenega standarda, pač pa tudi zaradi vsebine — nove demokratične oblike dogovarjanja in uresničevanja dogovorov. Vsi dogovori iz samoprispevka I. so bili uresničeni, medtem ko vemo, da veliko dogovorov ostane neuresničenih.

V tem mesecu poteka tudi javna razprava o samoupravnem sporazumu o združevanju v SOZD Slovenija papir in osnutku STATUTA SOZD. Razprava je zelo živahna; veliko je bilo vprašanj, veliko pripomb. Največ pripomb je bilo na tisti člen SS, ki govori o individualnem poslovnem organu oziroma generalnem direktorju SOZD (do sedaj so poslovodni organ predstavljali direktorji posameznih delovnih organizacij — članice SOZD kot kolegijski poslovodni organ). Sklep o individualnem poslovnem organu SOZD je namreč po mnenju delavcev v nasprotju z 61. členom osnutka družbenega dogovora o kadrovske politiki (kateri smo tudi v tem času obravnavali), ki govori, da naj se v sestavljenih organizacijah združenega dela, poslovnih združevanjih, poslovnih skupnostih in drugih oblikah združenega dela formirajo kolegijski poslovodni organi.

Koordinacijski sindikalni odbor SOZD pa je na svoji seji, ki je bila v naši DO, tudi izoblikoval nekaj pripomb na SS in sicer glede:

— družbeno-ekonomskih odnosov, ki so premalo obdelani,

— ciljev združevanja, ki so preveč splošni,

— možnost vključitve Inštituta za celulozo in papir,

— konkretna opredelitev dejavnosti blagovnega prometa in vloga nove DO za blagovni promet Slovenija papir — Trgovina, Ljubljana (sedaj Papirografika),

— natančnejša opredelitev del in opravil, vezanih na uresničevanje ciljev združevanja v SOZD,

— delavski svet SOZD naj bi imel več izvršilnih organov (za gospodarjenje, za finančne zadeve, za razvoj in planiranje, za kadrovske zadeve),

— treba je konkretno opredeliti, o čem poslovodni organ odloča; pogoj za izbor generalnega direktorja naj se postavi visoka izobrazba,

— združevanje sredstev in planiranje je treba razširiti s konkretno vsebino,

— konkretno opredeliti delovanje DSSS v SOZD.

Udeleženci sestanka KSO so bili tudi mnenja, da je treba družbeno-ekonomsko in samoupravne odnose v SOZD nadalje razvijati in krepiti.

V januarju se bomo na referendumu odločili o sprejemu SS in STATUTA SOZD s pripombami, ki jih bodo posredovali delovni ljudje v DO, ki so članice SOZD. Vsaka delovna organizacija ima v delavskem svetu SOZD 3 svoje člane.

8. decembra je bilo v športni hali Kodeljevo zaključno tekmovanje in prireditve pripadnikov in članov zveze socialistične mladine z nazivom »Mladi v pesmi, besedi in spretnosti«. Značaj in cilj tekmovanja je bil, da se razširi znanje o mestu in vlogi ZKJ in ZSM v nadaljnjem razvijanju socialističnega samoupravljanja in sistema SLO. Prireditve so se udeležili vsi predstavniki slovenskih občin; predstavniki kraško-notranjske in ljubljanske regije so prišli na ogled proizvodnje in na razgovor v našo delovno organizacijo. Tudi trije predstavniki naše OOSMS so se udeležili sprejema gostov in prireditve.

Zaradi težav v koordinaciji med delegacijami posameznih SIS na ravni konference delegacij je prišlo do manjših sprememb. Tako je namesto predstavnika tiskarne Jože Moškrič prevzel vodstvo SIS za vzgojo in izobraževanje Vilfan Vid (ki pa je še vedno ob enem predsednik XV. konference vseh delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti). Namesto Unije papirservisov — tov. Antona Fabjančiča je prevzel vodenje delegacij SIS za socialno varstvo (ki zajema tudi otroško varstvo in zaposlovanje) tov. Trtnik Stane; mesto predsednika delegacije za skupščino SIS — socialno varstvo v DSSS mu s tem seveda ne preneha.

Naj ponovim še predsednike ostalih delegacij za skupščino SIS pri XV. konferenci:

SIS — telesna kultura, Švarc Miloš

SIS — zdravstvo, Volf Ljudmila

SIS — raziskovalna dejavnost, Žibert Jože

SIS — kultura, Babnik Stane, ki izjavlja, da zaradi neudeležbe delegatov na sejah ne more v redu opravljati nalog, ki smo mu jih zaupali.

Ti omenjeni predsedniki sklicujejo svoje delegacije po potrebi, da obdelajo gradiva za seje ter zaključke sej in določijo delegata za sejo skupščine, kjer zastopa naša stališča in zaključke prenese nazaj v svojo bazo. Dolžnost delegatov, ki smo jim zaupali, da odločajo v našem imenu in so to dolžnost tudi sprejeli, pa je, da svojo nalogo vestno izpolnjujejo.

Vem, da boste zopet rekli, da je vsega tega preveč. Res je, strinjam se in obenem tolažim, da je konec koncev to tudi naša sreča, da živimo v tako dinamičnem času.

V. B.

Papirnica Vevče

Gibanje proizvodnje v mesecu novembru 1978

	Indeks doseganja				
	November 1978	φ I.-XI. 78	Plan mesečno	XI. 1978	φ I.-XI. 1978
Klasični papirji ton	2.130	2.969	2.633	80,9	112,8
Premazani papirji ton	2.644	2.234	2.507	105,5	89,1
Papirji skupaj:	4.774	5.203	5.140	92,9	101,2
Lesovina	321	315	333	96,4	94,6
Tapete rolic	111.068	146.300	141.670	78,4	103,3
El. energija Mwh	3.063	3.544	3.632	84,3	97,6

Izkoriščenost zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja

	November 1978	φ I.-XI. 1978	φ I. 1978
II. PS	82,1	86,4	91,1
III. PS	84,6	90,1	87,8
IV. PS	85,3	91,3	89,6
Skupaj:	84,0	89,3	88,6
Premazni stroj	66,0	67,9	64,9
V. PS	70,3	80,1	65,6
Izmež na II. — IV. PS	14,14	13,64	13,0
Izmet na PRS	20,54	20,49	21,3
Izmet na V. PS	28,87	28,13	31,5

Proizvodnja papirja je bila v mesecu novembru nizka zaradi državnih praznikov ter 2-dnevnega izpada proizvodnje na V. PS zaradi priključka daljnovoda.

Proizvodni program je v starem obratu obsegal predvsem kulerje, tapetne, bankpost papirje ter univerzalne tiskarske papirje. Zastoji na PS niso bili visoki, v porastu pa je bil izmet.

Na V. PS smo izdelali polovico premaznih papirjev, ostanek pa so obsegali izključno univerzalni tiskarski papirji.

Proizvodnja premazanih papirjev na PRS je bila glede na majhno število obratnih dni dokaj visoka, kar je bila posledica nizkih zastojev.

Nizka proizvodnja tapet je odraz mrtve prodajne sezone, zato pa smo lahko intenzivno pripravljali novo kolekcijo tapet.

Proizvodnja lesovine je bila kot običajno odvisna od proizvodnega programa papirjev.

Kako bomo odslej evidentirali delovni čas?

Že nekaj tednov so ob obeh preurejenih vhodih na stenah montirane ure za žigosanje kartic, s katerimi bomo evidentirali delovni čas, tj. vsak prihod v tovarno in izhod iz nje. Kakšen bo režim žigosanja pri tem, je predmet čestih razgovorov med člani kolektiva.

Ko smo pripravljali to številko našega glasila, je že bil na razpolago osnutek predloga organizacijskega predpisa, ki ga je dala na vpogled kadrovska služba. O predlogu bodo razpravljali še samoupravni organi, kljub temu pa osnutek predloga že objavljamo. Verjetno bo doživljal spremembe tudi še po tem, ko bo dokončno sprejet, ne bo pa mogel ugoditi željam in razvadam posameznikov, ampak bo zasledoval skupni interes celotnega kolektiva.

Osnutek organizacijskega predpisa o evidenci delovnega časa se glasi:

Na osnovi sklepa samoupravnih organov uvajamo kontrolo delovnega časa z evidenčnimi karticami za vse zaposlene v naši DO z izjemo delavcev v obratih izven tovarniškega območja (HC Fužine, obrat družbene prehrane, trgovina, pralnica delovnih oblek).

Razpored evidentiranja

Evidenčna mesta so glavni vhod in vhod v upravno stavbo. Razporeditev je razvidna iz priloženih seznamov. Sezname so bili izdelani na podlagi ankete, s katero se je za vsakega posameznika ugotovilo, kje bo evidentiral svoj delovni čas in kakšen je njegov delavnik.

Pri sestavljanju seznamov je upoštevano pravilo, da vsakdo evidentira svoj delovni čas pri vhodu, ki je najbližji njegovi delovni enoti, nadalje, da komercialni delavci in delavci skupnih služb evidentirajo delovni čas pri vhodu v upravno stavbo, vsi ostali pa pri glavnem vhodu. Izjeme so ugotovljene in upoštevane na podlagi delovne problematike.

Vhod v upravno zgradbo bo odprt od 7. do 21. ure ob delavnikih in delovnih sobotah, ob prostih sobotah pa od 6. do 14. ure. Ob nedeljah in praznikih je ta vhod zaprt.

Evidenčne skupine

Vhod pri glavnem vratarju je razdeljen v dva vhodna kanala. V desnem kanalu (gledano iz vstopne strani) evidentirajo delovni čas:

— II., III., IV. PS s strojno delavo, brusilnico, RIP ter vzdrževalne delavnice.

V levem kanalu pa evidentirajo delovni čas:

— vsi delavci TOZD »Grafični papir«, premaz, energetika, VETA, Blagovni promet (razen delavcev, ki delajo v upravni zgradbi in delavci DSSS), ki po naravi dela morajo evidentirati svoj čas pri glavnem vratarju.

Vsak navedeni oddelek ima posebne razdelke v evidenčnih tablah, kartice pa so označene z barvnimi oznakami ter z evidenčno številko po evidenčnih enotah.

Kako bomo evidentirali

Vsak delavec mora ob prihodu na delo žigosati čas vstopa v tovarno, s čimer se začne njegov delovni čas.

Ob odhodu se delovni čas konča z žigosanjem kartice. Tako evidentirani delovni čas je osnova za obračun OD.

Med trajanjem delavnika je treba evidentirati tudi vse prekinitve. Prekinitve se odštevajo od opravljenih ur, če prekinitve niso utemeljene s predpisanimi dokumenti (potnim ali delovnim nalogo). Opravičljiva je tudi polurna prekinitve zaradi malice v predpisanem času za odmor.

Vsak delavec, ki odhaja izven območja tovarne, mora imeti za čas odsotnosti veljavno potrdilo oz. nalog, ki mora biti vpisan v posebno dodatno kartico, ki bo vložena v isti razdelek kot osnovna evidenčna kartica. Kakšni so obrazci in kako se izpolnjujejo, bo izdan poseben predpis. Vsak delavec je dolžan sam poskrbeti, da je njegov delovni čas evidentiran in da so izročeni delavcem, ki skrbijo za potrebno evidenco vsi dokumenti, ki opravičujejo vse manjke delovnega časa.

Nadurno delo v premakljivem delovnem času

Nadurno delo se evidentira na posebno kartico rumenkaste barve in služi za obračun nadurnega dela. Nadurni delovni čas se prične z evidentiranim prihodom na delo in z dela, pri čemer je delavec dolžan takoj pričeti z delom in da se po končanem delu ne zadržuje na območju tovarne. Vsako nadurno delo mora biti odrejeno vnaprej z nalogo, v katerem je navedena vrsta dela in čas, v katerem mora biti delovna naloga opravljena. Delavec, ki opravlja nadurno delo polnih osem ur, je upravičen do polurnega odmora. Delavcu, ki opravlja nadurno delo, ki se izvaja na nujen poziv, se prizna dodatno eno uro.

Nadurno delo se odreja v času izven rednega delovnega časa in se delavcu kot nadurno delo prizna le pod pogojem, da ima do tedaj opravljene vse redne delovne ure po razporedu. Nadurno delo je posebna kategorija dela, ki se odreja v nujnih primerih, ki so navedena v pravilniku o delovnih razmerjih in ustreza-joč dodatek za nadurno delo ni mogoče poračunavati oz. spreminjati v daljši delovni čas.

Premakljivost delovnega časa v izmanskem delu

Delavci, ki delajo v 4 izmenah in so s posebnim sklepom DS dolžni izvajati primopredajo na delovnem mestu, vstopajo na delo s toleranco plus — minus 15 minut. Vendar pa mora tudi zaradi le premakljivosti v eno-

V obdobju enega meseca mora doseči delavec polno število delovnih ur po delovnem razporedu.

Prenašanje ur iz meseca v mesec ni dopustno. Delavec mora sam poskrbeti, da ima ustrezno število delovnih ur, da ima z delovnimi in potnimi nalogi dokumentirane vse izostanke.

Evidenčna kartica služi za obračun OD po dejansko opravljenem času. Pri tem ne šteje v delovni čas prihod delavca pred 6. uro, razen, če za to ni izdan poseben delovni nalog.

Službena odvisnost v premakljivem delovnem času

Delavcem, ki odhajajo na službeno pot med delavnikom in se ne vračajo do 15. ure, se šteje v delovni čas dejanskega oprav-

od zdravstvene ustanove. Za opravičenost izostanka se odgovorni vodja posvetuje z obratnim zdravnikom.

Izvajanje evidence

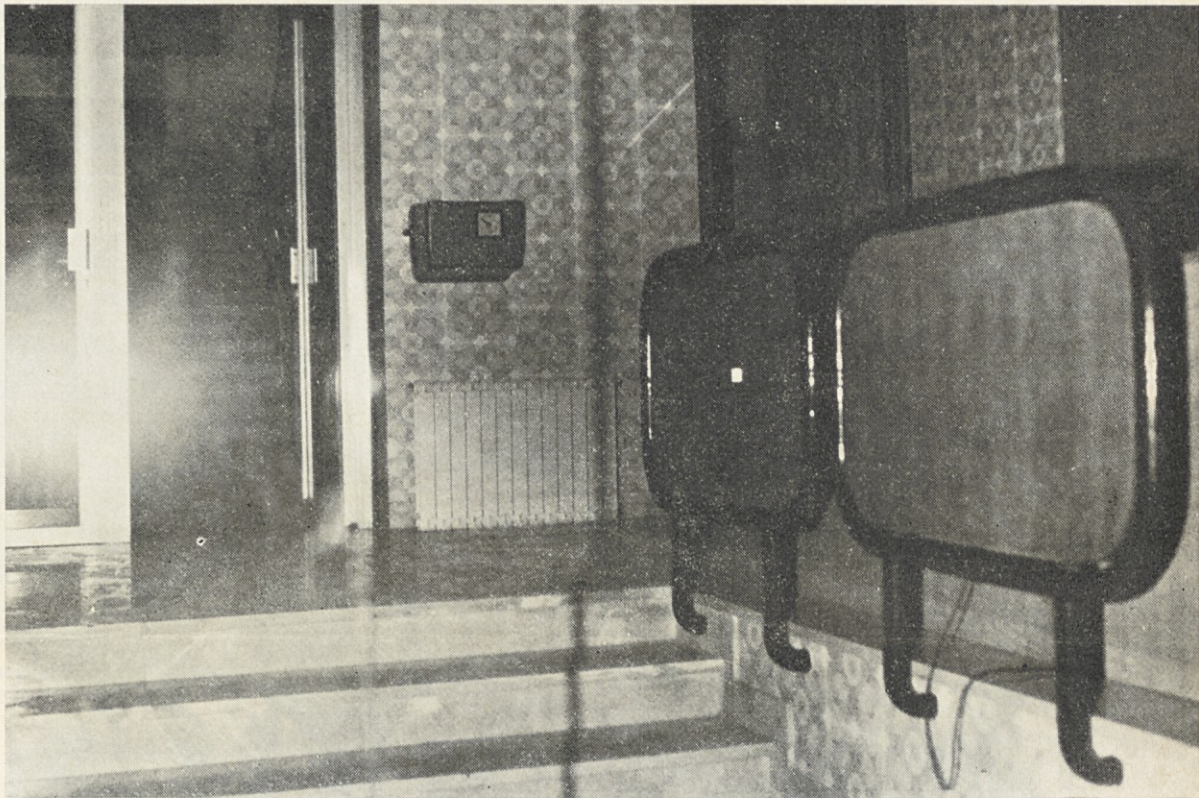
OD za tekoči mesec se obračunava na osnovi delovnih izkazov nadurnih nalogov, poročil o boleznih, dopustov in drugih dokumentov kot doslej.

Končni obračun za opravljeno delo se izvrši na osnovi evidenčnih podatkov v naslednjem mesecu za pretekli mesec.

Vsak delavec je dolžan ob prihodu in odhodu žigosati evidenčno kartico.

Vsak poizkus goljufije pri evidentiranju delovnega časa se šteje kot disciplinski prekršek.

Evidenčno kartico lahko žigosa samo delavec, ki dejansko vstopa

Vhod z uro v upravni stavbi

mesečnem razdobju imeti zadostno število ur po razporedu.

Za vse ostale pa velja fiksni delovni čas. Namen premakljivosti časa za delavce v štiriizmen-skem delavniku ni v tem, da bi povzročali težave pri menjavi posadk, temveč nasprotno, da bi ne bil izmenjalni čas tako tog in da ne bi bilo nepotrebne gneče pri vhodu in izhodu iz DO. Kasnitve prihoda na delo brez soglasja odgovornega vodje se šteje kot neizpolnjevanje delovne obveznosti oz. kot zamuda delovnega časa.

Ta predpis se uporabi tudi za tiste, ki delajo v deveturnem delavniku.

Premakljiv delovni čas v dnevni izmeni

Praviloma se delavnik za te delavce začne ob 6. uri in konča ob 14. uri.

Premakljiv delovni čas za delavce v dnevni izmeni določa za posamezna dela DS na podlagi predloga strokovnega vodje, z zagotovitvijo, da je uvedba delovnega časa za odvijanje delovnega procesa ugodnejša.

Jedro delovnega časa (fiksni delovni čas) je med 7.30 in 13. uro. Po lastni želji brez motenj za delovni proces lahko delavec sam določa prihod na delo med 6. in 7. uro s sorazmernim podaljševanjem največ do 15. ure. Vsi ostali poznejši prihodi ali predčasni odhodi z dela se pokrivaajo z že opravljenimi plus urami ali s posebnim delovnim nalogo, izdanim od odgovornega vodje, ki pa sme trajati največ do 18. ure.

ljanja delovnih nalog izven DO plus čas za povratek do službenega mesta.

Delavec, ki odhaja na službeno pot za celotni delavnik, dokumentira odsotnost s potnim nalogo. Če traja službeno potovanje dalj kot 12 ur, se mu šteje za ta dan 10 delovnih ur.

Delavcu, ki je na službenem potovanju in je v posameznem delavniku odsoten manj kot 12 ur (pol dnevnice), se prizna 8 delovnih ur.

Delavec, ki je na službenem potovanju ali na službenih opravkih in se ne vrača v času rednega delavnika, ne žigosa, temveč svoj čas dokumentira z razpoložljivimi dokumenti ali potrdilom odgovornega vodje.

Delavcu, ki je odrejen, da izven službenega časa opravi neko službeno delo (udeležba na strokovnih sestankih, spremstvo poslovnih partnerjev) se evidentira delovni čas po normativih, ki bodo določeni s posebnim predpisom.

Izostanki z dela zaradi odhoda k zdravniku

Delavci, ki so na delu, praviloma iščejo zdravniško pomoč v obratni ambulanti. Za odhod k zdravniku izven tovarniškega območja izda pooblaščen strokovni vodja dovolilnico z navedbo časa odhoda in velja kot dokument za obračun izostanka, če je potrjena od zdravstvene ustanove, v katero je delavec napoten. Taka napotnica se obračuna v breme boleznine, če je potrjena

v tovarno in izstopa s področja tovarne.

Prav tako ni mogoče popravljati že žigosane kartice s ponovnim pretisom.

Upravičene spremembe na kartici lahko izvrši v upravni stavbi stavbni vratar, pri glavnem vhodu pa kontrolor delovnega časa.

Delavec ima vedno pravice pregledati kartico zato, da si priredi delo za dosego polnega delovnega časa.

Ko je kartica izpolnjena za pretekli mesec, jo izloči iz evidenčnih predalov delavec, zadolžen za kontrolo delovnega časa, izvrši na kartici obračun ter primerjavo časa po razporedu.

Kolikor se delovni izkaz in ostali dokumenti ne skladajo z evidenčno kartico, veljajo podatki iz evidenčne kartice.

Ob koncu meseca zamenja in obračuna kartico delavec, zadolžen za evidentiranje delovnega časa. Obračunano kartico predloži oddelku za obračun OD v izvršitev.

Dolžnosti delavca za evidentiranje delovnega časa bodo določene s posebnim opisom del in nalog.

Ugotovljene razlike se obračunajo v skladu z ugotovitvami v kartici v oddelku za obračun OD.

Evidenčno kartico je hraniti kot vsak drug dokument. Vse evidenčne kartice, ki soglašajo z delovnimi izkazi, se hrani 6 mesecev, kartice, ki pa predstavljajo dokument za spremembo OD, pa se hranijo 2 leti.

Sporne zadeve rešuje komisija za delovna razmerja oz. DS.

Kadrovska služba

Novi vzorci tapet za naslednjo sezono

Ze nekaj tednov, mogoče mesecev, je slišati, da vevška tovarna tapet pripravlja za pomladansko sezono 1979 veliko novih vzorcev zidnih tapet. Potiskovalni stroji z novimi vzorčnimi valji se ne prestando vrtijo in izdelujejo kilometre in kilometre lepih površin za vsak okus in vsako potrebo.

Hoteli smo izvedeti kaj več in bolj podrobno, vendar pravijo, da tega še ne moremo objaviti, dokler skladišča novih tapet ne bodo polna, ko

bodo mogli kupcem in njihovim željam ustreči. Seveda vzporedno z zaključeno novo proizvodnjo tudi katalogi vzorcev še ne morejo zagledati belega dne. Obljubili pa so, da bodo v naslednji številki »Našega dela« vse člane kolektiva, druge bralce in interese o vsem podrobno seznanili. Pričakujemo res lepe vzorce, od katerih smo jih, takole za vogalom, nekaj že videli in o katerih lahko izrečemo samo pohvalo.

S. R.

ZADNJA SEMINARJA ZA NOVO SPREJETE V 1978

Sodelovanje vodij oddelkov ni povsod na višku

V zadnjih dneh meseca novembra sta bila na Vevčah dva seminarja za novosprejetete. Že sama oznaka pove, da so taki seminarji namenjeni delavcem, ki so komaj nekaj dni ali tednov člani delovne organizacije. Smoter seminarja je dvojen. Našim delavcem je treba v 14 urah predstaviti delovno organizacijo, družbenopolitične organizacije v njej in jih informirati o stroki. Drugič pa jih je treba opozoriti na varno delo, na higieno pri delu in požarno varnost. Zlasti pa je to začetna stopnja vzgajanja delavcev o medsebojnih odnosih, o sodelovanju, o samoupravljanju.

Udeleženci teh seminarjev so skoraj v vseh primerih zelo različni tako po narodnosti kot po stopnji osnovne in strokovne izobrazbe. Zato je težko najti pravi ritem, tako da seminaristi le odnesejo nekaj koristnih znanj po zaključku seminarja.

Težave pa nastopajo s samo udeležbo. Ne po krivdi povabljenih. Sama vodstva oddelkov, strojev ali delovišč čisto pri tem oviralno nastopajo, češ, da imajo

nadomestila pri izvrševanju delovnih nalog novosprejetega delavca. Res je proizvodnja na prvem mestu za vsako delovno organizacijo. Zavedati pa se moramo, da je prvič treba zadostiti predpisom, drugič, kar je še važnejše, pa novega delavca seznaniti vsaj z najenostavnejšimi znanji o tovarni, kjer bo mogoče delal celo življenje in ga sprejeti kot svojega, ne glede od kod prihaja, kakšna je njegova strokovna ali osnovna izobrazba, koliko je star in kako se piše. Navajamo nekaj izjav:

N. M.: Nisam došao na seminar, jer moram raditi nočnu izmenu i slabo razumem.

N. N.: Ker moram delati ponoči, ne morem priti.

P. Š.: Majstor je kazao, da moram raditi u noći. Umoran sam i ne možem na seminar.

Izjave vseh, ki so morali delati ponoči, so razumljive, ni pa razumljivo, kako referent za razpored dela ni mogel najti te zamenjave, kar pa je v drugih primerih izvedljivo.

In ne samo to. Vodja oddelka oz. mojster, ali kakorkoli ga že imenujemo, je sam odgovoren za uvajanje novincev v delo. To delo mu je precej olajšano, če no-

vi delavec že opravi seminar za novosprejetete in se seznanil z njegovo vsebino. Ravno pri uvajanju novincev v delo se preizkusijo organizacijske sposobnosti vodje oz. mojstra. So taki, ki pri dodeljevanju dela izenačujejo stare in preizkušene delavce z novimi glede na učinek dela, disciplino, odnos do dela in delovnih sredstev. Edino kar so v stanju razlikovati je manj kvaliteto delo. Redko se spomnijo, da morajo ravno novincem posvetiti največ pozornosti. Če tega ne storijo in novincem vsestransko ne pomagajo, se bodo le-ti navadili na precej neustrezne metode dela. Če se to zgodi, bo imel mojster kasneje mnogo več težav in skrbi, ko bo sodeloval z delavcem, ki se je razvadil, nasprotno pa mojster s sistematičnim strokovnim poukom prepreči slabe navade pri delu. Angažiranost pri delu mojstru čisto ne dovoljuje, da bi posvetil potrebno skrb novim delavcem. Tedaj naj odredi izkušenega delavca, ki bo sistematično skrbel za izpopolnjevanje novincev tako strokovno kot tudi v organizacijskem smislu, kamor spadata tudi red, disciplina in odnos do dela in sredstev.

S. R.

Med seminarjem

»Precej zanimivega smo slišali,« so rekli udeleženci seminarja

Uresničevanje samoprispevka II

Ob koncu leta navadno pregledamo, kaj je bilo glede na zastavljene načrte v začetku leta tudi res storjenega. Zato ne bi bilo napak, če pogledamo, kako se uresničuje program II. samoprispevka, ki spada v izgradnjo objektov družbenega standarda in za katerega delovni ljudje prispevamo vsak mesec 1,5% od neto osebnega dohodka.

Samoprispevek II. je razdeljen na dva dela in sicer:

»A« program za leto 1977—1978 in

»B« program, predviden za leto 1979—1981.

V poročilu in razpravi odbora za izgradnjo objektov družbenega standarda v občini Moste-Polje je bilo ugotovljeno, da izgradnja objektov ne poteka po investicijskem programu, ki smo ga sprejeli na referendumu.

Iz »A« programa je zgrajen in že v uporabi

— prizidek Osnovne šole Zalog kot prvi objekt iz II. samoprispevka.

— V septembru se je z zamudo pričel graditi prizidek zdravstvenemu domu Moste.

— V oktobru se je pričela gradnja VVZ (vzgojno varstvenega zavoda) Novo Polje; še vedno pa ni pridobljeno zemljišče in ni urejena tehnična dokumentacija za objekte, ki bi morali tudi že v izgradnjo: Osnovna šola v Novih Jaršah, za katero so izdelane in potrjene programske osnove s projektno nalogo. Tudi lokacijske smernice so pridobljene.

— Tudi s pripravljalnimi deli na VVZ Hrušica in VVZ Sneberje (vsak 60 otrok) je treba pohiteti. Lokacij, ki so bile izglasovane z referendumom, ni mogoče spreminjati, zato bi kljub neurejeni urbanistični dokumentaciji morali s postopki za pridobivanje zemljišč pričeti že prej.

— V Stepanjskem naselju bi morali nemudoma pričeti z gradnjo doma za ostarele občane. Upoštevati je treba sklepa IX. uličnega odbora Stepanjskega naselja, da se dom umakne od stanovanjskega bloka. Ob sotočju za vsaj 30 m, nesprejemljivi pa so predlogi za nove lokacije ali kakršnikoli drugi, ki bi povzročili

li zakasnitev gradnje. Novi dom bi moral oskrbovancem nuditi enak standard kot vsi drugi v Ljubljani.

Ker je največji vzrok zakasnitvam pridobivanja zemljišč in lokacijskih dovoljenj za objekte družbenega standarda, je občinski operativni odbor za izgradnjo in izvršni svet skupščine občine sprejel sklep, da si bo v prihodnje prizadeval, da se nastalo časovno zakasnitev izgradnje pri nekaterih objektih nadomesti s predčasno pridobitvijo zemljišč in potrebno dokumentacijo za preostale objekte ter da se gradnja teh prične pred sprejetim rokom.

»B« program:

— Osnovna šola Dolsko skupaj z VVZ. Programske osnove so v izdelavi; lokacija še ni dokončno določena.

— Osnovna šola Stepanjsko naselje — dani so vsi pogoji za izdelavo projektne dokumentacije.

— Osnovna šola Novo Polje — lokacija je določena in zemljišče pridobljeno. Programske osnove so v potrjevanju, idejna študija je naročena.

— VVZ Zalog — programske osnove s projektno nalogo so izdelane in potrjene. Lokacija je določena, vendar urbanistično še ni obdelana.

— VVZ Stepanjsko naselje — idejni projekt je v potrjevanju.

— VVZ Vevče — lokacija je določena. Izdelane in potrjene so programske osnove.

— VVZ Nove Jarše — izdelane so programske osnove s projektno nalogo. Lokacijske smernice so pridobljene. Projektiranje in izvedba bo oddana najugodnejšemu ponudniku z javnim natečajem.

V pridobivanju zemljišč in lokacijskih dovoljenj za objekte družbenega standarda je potrebno onemogočiti poskuse posameznikov in skupin, ki bi ovirali izgradnjo po začrtanem programu. Spoštovati je sicer treba demokratičen postopek, vendar pa istočasno tudi energično nastopiti proti osebnim interesom, kadar so ti v nasprotju z družbenimi interesi.

V. B.

Zemeljski plin na Vevčah

Od idejne zasnove instalacije zemeljskega plina v Papirnici Vevče pa do realizacije uporabe plina je preteklo več kot 28 mesecev.

Vevče je glede na predvideno potrebno količino plina v letu 1980 moralo participirati v skupno naložbo za realizacijo programa gazifikacije v SRS 14.906.100 dinarjev (stroški za izgradnjo zunanjega plinovoda vključno z reducirno postajo).

Stroški za opremo in instalacijo notranjega razvoda do potrošnega mesta in vrednost opreme, ki je bila vgrajena že ob gradnji nove toplarne, znašajo še dodatno ca. 6.000.000 din. Vsa potrebna instalacija za koriščenje zemeljskega plina je bila izvedena do 1. julija 1978 to je do pogodbenega roka.

Dne 7. novembra ob 19,15 je bila odprta glavna loputa za dovod zemeljskega plina v toplarno, istega dne ob 20,17 je prvič zagorel kotlovski gorilnik na zemeljski plin. Sledila so usmerjanja, regulacija in vežbanje upravljalcev.

Začetek neprekinjenega obratovanja je bil 12. novembra ob 14,00 uri. Postali smo prvi uporabniki zemeljskega plina iz magistralnega plinovoda v Ljubljanskem področju in osmi v Sloveniji. Papirnica Vevče je za svoje prizadevanje, da je bila v skladu s pogodbeno obveznostjo pripravljena prevzeti zemeljski plin, javno pohvaljena.

Že takoj v začetku smo spoznali, da zemeljski plin ob upoštevanju vseh varnostnih mer omogoča mirnejše obratovanje naprav in regulacije ter daje enakomernejše parametre pare s čimer je omogočena še kvalitetnejša proizvodnja papirja.

Z uvedbo zemeljskega plina smo pridobili:

— kvalitetni energetski vir za osnovno in dodatno (direktno) sušenje papirja,

— zanesljivo in perspektivno oskrbo s primarno energijo,

— zmanjšali občutljivost proizvodnje glede oskrbe tovarne s primarno energijo,

— boljše ekološke razmere v tovarni in kraju.

Ob upoštevanju, da imamo v tovarni že rezervoarje mazuta, nam sedaj izgrajeni sistem oskrbe s primarnimi energetskimi viri omogoča:

— odjem zemeljskega plina v mejah dopustnih toleranc, kritje manjših konic pa z mazutom,

— kombinacijo rabe goriva v toplarni in sicer 100-odstotni plin ali 100-odstotni mazut ali 50-odstotni plin in 50-odstotni mazut; te kombinacije omogočajo ugoden ekonomski učinek in zanesljivo preskrbo z energijo v primeru izpada oskrbe enega ali drugega goriva.

Naloga vseh je, da tako plemenito energijo čim ekonomičneje izkoriščamo.

Dipl. ing. D. Škerbinek

Gre za varnost ljudi pri delu

Na sedežu SOZD Slovenija papir v Ljubljani je bil 9. novembra pogovor za okroglo mizo, katerega vsebina je bila varnost delavcev pri delu v papirni industriji. Pogovor je obsegal organizacijo služb varstva pri delu v naših delovnih organizacijah, poškodbe pri delu, zaposlovanje invalidov, nočno delo žena in mladine, izobraževanje o varstvu pri delu, predpise s področja varstva in končno tudi požarno varstvo kot sestavni del varstva pri delu. Pogovora so se udeležili domači vsi varnostniki slovenskih papirnic, republiški inšpektor za varstvo pri delu ing. Černec, specialist medicine dela dr. Boris Moškon in drugi. Razgovor je vodil predsednik komisije za varstvo pri delu SOZD Slovenija papir tov. Janko Vidic.

Po uvodnih besedah, ki jih je imel predsednik in ki je priporočil sproščenost razgovora, so udeleženci prešli na temo razgovora — reševanje problematike varstva papirničarja pri delu.

Besedo je povzel republiški inšpektor, ki ima nadzorstvo nad vsemi papirnicami, razen Medvod, ki so v sestavi AERA Celje. Pri varstvu pri delu je dejal, nosijo papirnice s svojim specifičnim načinom dela in specifičnimi stroji posebno obsežno, če jih primerjamo npr. z metalurgijo, z industrijo barvnih kovin in drugo industrijo. Bistvo pri vsem je varstvo človeka, žene, mladine. Se tako precizno izdelan stroj s tehnično modernimi pripomočki brez človeka nič ne pomeni, zato je zanj potrebna varnost pri delu.

Papirnice spadajo v kategorijo, kjer se pojavlja največ nesreč in jih lahko vzporedimo z metalurģijo in gradbeništvo. Res pa je, da so splošni pogoji mnogo boljše. Tu gre za čistost zraka in prostorov, za razsvetlavo, vlago ozračja itd. Posebni problem je nočno delo žena, kar ima papirna industrija še precej. Vsaka ženska je poleg delavke tudi mati in vzgojiteljica ali pa bo to postala.

Problem so zelo težke oznake, ki zahtevajo spremembo delovnega mesta in nalog, v mnogih primerih pa tudi spremembo poklica. Vendar pa je vsem papirničarjem znano, da takih zahtevnih delovnih mest ni veliko v večini papirnic, razen tam kjer se ukvarjajo tudi s papirno konfekcijo.

Na odpor glede varstva pri delu ni naleteli niti pri samoupravnih organih ali vodstvu delovnih organizacij. Težje pa je pri posameznih TOZD.

Trditve o prevelikih stroških za varnostne naprave, predelave

ali celo za zaščitna sredstva so prazne. Za varstvo pri delu smo odgovorni. Čeprav se zdi strošek varstvenih ukrepov precej velik, je treba vedno računati na izgubo, ki nastane pri poškodbah delavca, da ne govorimo o samem človeškem momentu. Zato se ponekod delavci sami javljajo z zahtevami po zaščitnih in varnostnih sredstvih.

Da bi stvar v redu potekala in da bi bili papirničarji pri svojem delu čimbolj varni, je bila pri SOZD ustanovljena posebna komisija za varstvo. Ustanovitev te komisije je bila z veseljem sprejeta. Razpravljala bo o skupnih problemih iz varstva pri delu za vso papirno industrijo. Vse sile bodo usmerjene v prizadevanje

V nadaljnji razpravi so si udeleženci posvetovanja predložili tudi invalidnost, njen nastanek in posledice. Tu gre tudi za starejše delavce, ki so kakorkoli oslabele in nimajo več pravih psihofizičnih sposobnosti. So primeri, ko se taka invalidnost pojavi tudi že pri 40 letih starosti, še več pa pri 50—55 letih. Invalidnost zaradi ropota pa lahko nastopi že pri 35 letih starosti. Take delavce je treba oskrbeti z invalidnostnimi delovnimi mesti, ki pa jih zelo primanjkuje. Največkrat so potrebne prekvalifikacije. Tudi za to področje je čutiti pomanjkanje podatkov in analiz, kar bi bilo v korist celotni panogi.

V vseh delovnih organizacijah pa so na razpolago podatki o bo-

nim boleznim spadajo boleznirpalnega kanala, hrbtenice, slušnih poti, nevarnost prahu, barve, sevanja, vibracij in podobno.

Nesreče pri delu zasledimo največ pri mladih ljudeh. Tem botruje nesigurnost pri delu, mladostna zaletavost, preokupiranost pri športu, televiziji, nerednem življenju in včasih tudi predrznost. Tudi alkohol je velik sovražnik varnosti pri delu. Zaradi tega se bolniški stalež zvišuje. Na srečo lahko ugotovljamo, da je sicer malo nad dovoljeno mero, vendar še v mejah realnosti. Predlagano je bilo, naj bi se uvedla kontrola bolnika na domu. Za uvedbo take službe je pristojna tudi sindikalna organizacija v vsaki delovni organizaciji in nekatere komisije samoupravnih organov.

O nočnem delu žensk je udeležence na kratko informiral ing. Kopač. Iz njegovega razlaganja je zanimivo povedati, da je bilo za leto 1978 izdano 900 dovoljenj za opravljanje nočnega dela žena. Večina papirnic se podreja zakonu o prepovedi nočnega dela žena, povsod pa ne gre ustrezno z zakonom. Tu je nekaj objektivnih ovir, zlasti na Sladkem vrhu, kjer je ponoči še vedno zaposlenih 831 žena. Na Vevčah so še 3 delavke, ki delajo v nočnem času, medtem jih Radeče in Krško nimata več. Mnenja so bili, da je v nekaterih delovnih organizacijah nočno delo žena nujno, kot npr. bolnišnice, telefonija, promet, nikakor pa ni potrebno v tovarnah papirja.

Izobraževanje iz varstva pri delu je bila posebna točka razgo-

vora na posvetu. Mnenja so bili, da bi bil potreben enoten program v vseh strokovnih šolah, ki bi obsegal vse prvine varstva pri delu, dodatno pa še prvo pomoč in preizkus znanja. Proces izobraževanja o varstvu pri delu v delovnih organizacijah naj bi bil kontinuiran. Začel naj bi se s primarnimi znanji in zahtevami in prešel počasi na zahtevnejša področja. Ugotovljeno je bilo, da ta proces poteka precej primitivno. Sama suhoparna predavanja so premalo. Popostriti bi jih bilo treba z diapozitivi, filmi, slikami in risbami ter drugimi vizualnimi sredstvi. Žal še vedno delovne organizacije in združenja ne razpolagajo z nomenklaturto del in opravil v papirništvu. To pa je predpogoj, če hočemo priti do primernih programov. Vsekakor pa je treba osnovno težo izobraževanja prenesti v delovne organizacije. Za varno delo je treba usposobiti voznike viličarjev, žerjaviste, električarje, skratka vsakogar, ki ima opravke z orodjem in stroji. Nikakor ni zanemarljivo delavca pri transportu in skladiščenju.

Omeniti je treba, da smo na Vevčah v zadnjih letih priredili precejšnje število seminarjev in tečajev v zvezi z varnostjo pri delu. Skozi to izobraževanje in preverjanje znanja je šlo preko 400 delavcev, nekateri pa so se izobraževanja s tega področja udeležili tudi v drugih izobraževalnih ustanovah. Obravnavali smo snov iz varnosti pri delu za delavce v transportu, vzdrževanju, vse papirničarje in vodstveni kader.

Del udeležencev posvetovanja o varnosti na sedežu SOZD — Slovenija papir (Foto: A. Kovačič)

za izboljšanje delovnih pogojev papirničarjev in drugih obratnih poklicnih delavcev, ki so v procesu proizvodnje papirja potrebni. V dosedanem delu je bilo opaziti, da je še vse premalo podatkov o poklicnih obolenjih ljudi pri izdelavi papirja. Precej podatkov je zbral dr. B. Moškon, obratni zdravnik Papirnice Vevče. Opaziti je porast nesreč pri delu, posebno v zadnjem obdobju. Vzrok temu so novi stroji, ki so dosti hitrejši od starih — tudi desetkrat, zato so mnogo bolj nevarni. Ljudje, ki strežejo tem strojem, niso navajeni na novosti, čeprav so o tem poučeni, vendar jih ritem dela velikokrat zavede.

lezninah in njihovih višinah. Bolniški stalež sestavljajo nalezljive bolezni, pomladna in jesenska obolenja, virusna obolenja, prehladi, revmatična obolenja, črevesna obolenja in podobno. Pristotna so tudi obolenja kože. V mnogih primerih je izvor bolezni nečistoča, tudi osebna. Papirničar mora biti čist človek. Zanemarjanju tega se da odpo- moči.

Drugačnega karakterja pa so poklicne bolezni in nesreče pri delu. Za zmanjšanje teh je odgovorna služba za varstvo pri delu, vodstveno osebje in vsak delavec pri izvrševanju svojih delovnih nalog in tudi drugače. K poklic-

Vpraša lahko vsak - kdo bo ukrepal?

Najprej ugotovitev: Nisem član delovnega kolektiva papirnice, zato me stvar ne bi smela prizadeti. Sem pa upokojenec bivše Industrijske papirniške šole, ki je nastajala pod patronatom Papirnice Vevče in s tem sem tudi avtomatično upokojenec papirnice. Zato me tudi boli srce, ker se spominjam, s kakšnimi težavami in žrtvami smo sedanjo stavbo usposobili, da danes služi svojim namenom.

Vsak dan gre stotine delovnih tovarišic in tovarišev skozi zasilna vrata v upravno poslopje, pa menda nihče ne opazi, da je stavba zapisana počasnemu propadu.

Streha je namreč krita z eternitnimi valovitimi ploščami, ki na tem koncu pušajo in deževnica se nabira na podstropnem betonskem podstavku, odtod pa zamakna zid. Do zime se zid ne bo posušil in zmrzal bo v zidovju nadaljevala razdiranje, ki se bo še leta in leta nadaljevalo.

Ali ni nihče zadolžen za vzdrževanje tovarniških stavb, saj spada upravno poslopje k papirnici? Ali res ni mogel doslej nihče sprožiti tega vprašanja na kakšni interni seji, da bi se mala okvara na strehi takoj v začetku popravila? Pa brez zamere, da se vtikam v Vaše zadeve!

Vaš Julij Mayer

NESREČE PRI DELU V SLOVENSkih PAPIRNICAH V LETIH 1975, 1976 IN 1977

	DELOVNE ORGANIZACIJE			
	1 Tov. celuloze in papirja Krško	2 TDKP Radeče	3 Sladkogorska Sladki vrh	4 Papirnica Vevče
1. Skupno št. nesreč	185 — 174 — 175	68 — 80 — 89	141 — 151 — 159	115 — 124 — 129
pogostnost v %	11,8 — 10,2 — 9,9	11,5 — 14,9 — 14,6	10,8 — 11,3 — 10,9	10,2 — 10,9 — 10,7
2. Težje nesreče	4 — 1 — 9	5 — 4 — 2	4 — 3 — 8	9 — 4 — 5
pogostnost v %				
3. Smrtne nesreče	1 — 1 — 1	0 — 0 — 1	— — —	0 — 1 — 0
pogostnost v %				
4. Na poti	24 — 24 — 29	9 — 5 — 6	16 — 20 — 26	15 — 7 — 10
pogostnost v %				
5. Resnost nesreč	11,6 — 18,5 — 18,5	10,4 — 17,5 — 14,9	17,2 — 16,1 — 13,9	16 — 12 — 19
izgubljeni delovni dnevi v %				

	DELOVNE ORGANIZACIJE			
	5 Papirnica Količevo	6 Kartonažna tov. Ljubljana	7 TOZD Kartonažna Ljubljana	8 AERO — tov. cel. Medvode
1. Skupno št. nesreč	45 — 26 — 31	161 — 152 — 189	79 — 80 — 97	41 — 55 — 101
pogostnost v %	6,6 — 3,5 — 4,2	8,9 — 7,8 — 9,2	10,6 — 10,7 — 12,2	10,1 — 11,6 — 19,9
2. Težje nesreče	7 — 2 — 1	5 — 4 — 12	3 — 4 — 8	3 — 4 — 6
pogostnost v %				
3. Smrtne nesreče	0 — 1 — 0	0 — 0 — 0	0 — 0 — 0	0 — 0 — 4
pogostnost v %				
4. Na poti	6 — 11 — 5	9 — 13 — 32	0 — 0 — 13	3 — 3 — 3
pogostnost v %				
5. Resnost nesreč	19 — 14 — 12	12 — 12,4 — 16	14,3 — 12,5 — 17	11,9 — 10 — 12,5
izgubljeni delovni dnevi v %				

Sodobno stanje in razvoj premazanih vrst papirja in kartona

VEVCE, OKT., NOV. — V naslednjem bomo opisali situacije na področju premazanih papirjev in kartonov, pri čemer se bomo ozrli na najvažnejše vrste in na surovine in pomožna sredstva, ki so za njihovo proizvodnjo in tehnologijo potrebna in ki jih je naša desetletna izkušnja osvojila.

A. VRSTE

Zvitkovni papirji

Zvitkovni papirji so v zadnjem desetletju doživeli največji obseg na tržišču.

V Zahodni Nemčiji je od vseh proizvedenih premazanih papirjev več kot polovica (52%) izdobljenih v zvitkih.

To so v glavnem papirji z nizko gramsko težo, pri katerih je opaziti največji porast. Na tržišču v ZDA se je ta razvoj že prej začel in se razvil.

V Evropi se trg ukvarja v glavnem z lesovino vsebujočim premazanim papirjem. Ploščinska teža se v povprečju suče okoli 60 g/m², spodnja meja pa trenutno znaša 52 g/m². Teža premaza se giblje pri tem, z ozirom na končno težo, od 7 do 11 g/m² na vsaki strani.

V zahodnih deželah Evrope ocenjujejo, da 2/3 tiskajo po postopku globokega tiska in le 1/3 po postopku ofset tiska, za kar rabijo papir v zvitkih.

Ker zahteva globokotisk druge lastnosti papirja kot zvitkovni ofset postopek, so se proizvajalci v Evropi zedinili za obe verziji.

Papirji za globoki tisk morajo imeti zelo gladko površino. Običajno so relativno mehki in malo togi. Zadnje ni stroga zahteva, ampak po navadi nastane samo od sebe.

Ofset papir v zvitkih pa mora, nasprotno od papirja za globoki tisk, imeti bistveno višjo odpornost proti izpukovanju že pri surovem papirju kot pozneje pri premazu. Zahteva se trdota in zvočnost, togost premaza je posebno priporočljiva.

Formatni ofsetni papirji

Pred približno 10 leti je prišlo na sektorju formatnih ofsetnih papirjev do kvalitete pogojene premika na tržišču. Tako imenovani papirji za umetni tisk so šli na trg globoko navzdol in obsegajo danes izpod 20% deleža. Strojno premazani papirji so pridobivali vedno bolj na pomenu in so danes vodeči na sektorju formatnega papirja.

Ta razvoj je nastal po zahtevi tiskarjev. Pomen visokih kvalitet, ki jih je zahteval knjigotisk, je nazadoval, zato pa so prišle na trg tiskarske barve, ki se hitreje sušijo. Nasprotno pa je strojni premaz prešel v silovito fazo razvoja in lahko danes postreže z vrstami oz. kvalitetami, ki se izenačujejo z umetnim tiskom. Slej ko prej vodi, kar se tiče kvalitete, na trg papir za umetni tisk. Odlikuje se po zelo visoki gladkosti in lesku in lepi belini. Zelo dobro je sušenje in prevzem tiskarske barve.

Po teži imajo prednost papirji med 100 in 120 g/m². Pri strojno premazanih papirjih najdemo danes velik spekter vrst in kvalitet.

Medlo (matt) premazani formatni ofset papirji

V Evropi so še pred nekaj leti igrali mat papirji zelo podrejeno vlogo. To pa zato, ker so bili pri reklamah in podobnih izdelkih manj vabljivi kot visoko se lesketajoči papirji. Temu ni odpornost niti to, da so te vrste papirjev za oči dosti bolj prijetne kot lesk.

Situacija pa je bila pri tem v ZDA čisto drugačna. Medli papirji so bistveno prevladali. Zadnja

leta je tudi v Evropi nastala podobna situacija. Povpraševanje na trgu po »mat« papirjih je stalno naraščalo in računajo, da bo v bližnji bodočnosti njihov delež na sektorju brezlesnih papirjev presegal 50% porabe v razmerju z lesketajočimi se papirji.

Na simpoziju 1977 v Münchnu za premazane papirje so ugotovili, da je poraba »mat« papirjev v Evropi ocenjena na 550 000 ton na leto, v ZDA pa na 700 000 ton.

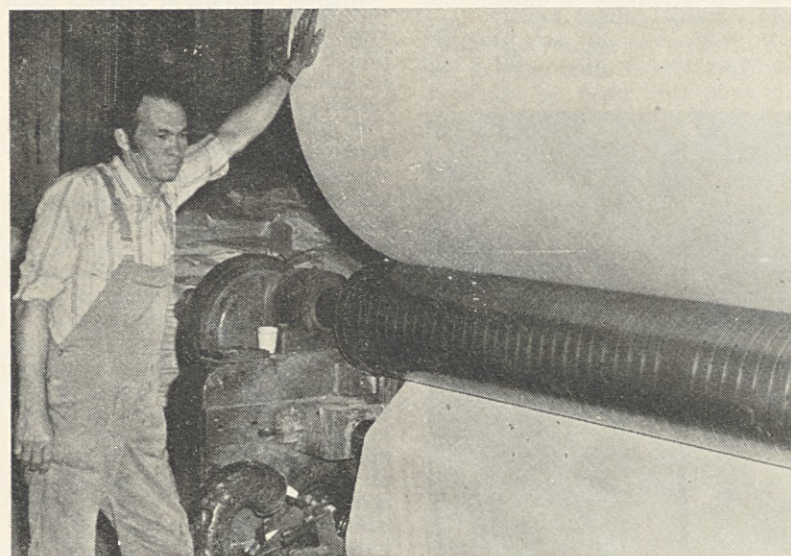
Večina teh papirjev ni satinihana. S tem je pridobljena prednost dobre opacitete in togosti

govorimo o dovolj veliki porabi tapet, ki se še stalno stopnjuje, vendar v evropskih državah še obstajajo precejšnje tržne razlike. Trg tapet je kljub temu zelo zanimiv za papirno industrijo.

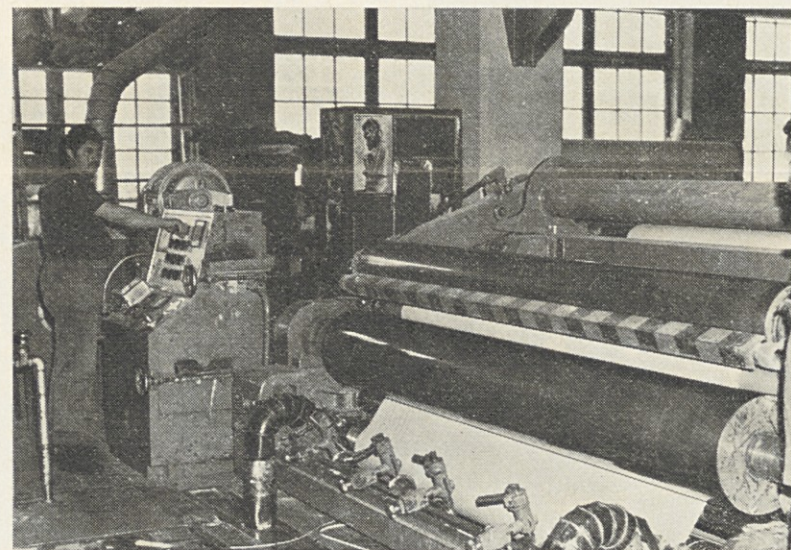
Karton za zložljive škatle

Leta 1977 npr. so v Zvezni republiki Nemčiji proizvedli 528000 ton kartona za zložljive škatle. Od tega je bilo 67% premazanega.

Pri zavijanju so danes bolj kot kdajkoli, poleg funkcije zavijanja, škatle tudi nosilci reklame.

Ivan Miklavčič skrbi za izločanje defektne papirja pri previjalnem stroju. Papir gre nato v premazovanje. (Foto: C. Zupančič)

Če je papir kvalitetno izdelan in stroj urejen, potem ni velikih težav pri rezanju. Na sliki vodja vzdolžnega rezalnega stroja Maks Sotošek. (Foto: C. Zupančič)

papirja. Seveda pa imajo strojno gladki papirji tudi nekatere pomanjkljivosti kot npr. nihanje kvalitete, ki je vedno večje kot pri satiniranih, obstaja nevarnost prodora pigmentov in pri mehanskih vplivih se papir nagiba k črtam.

Enostransko premazan papir

Z majhnimi izjemami gre tu za formatne papirje, ki so nosilec tiska na premazani strani in prenašajo vse vrste informacij.

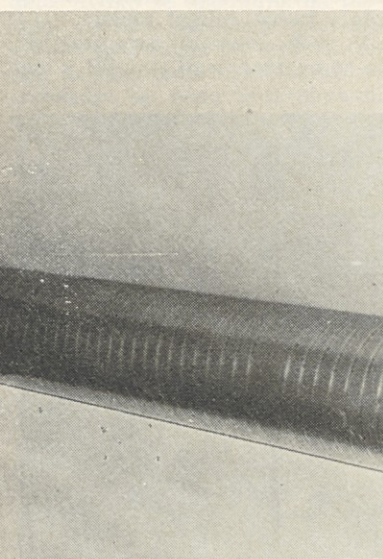
Premaz je porok za potiskljivost, za vse drugo pa je mero-dajen surov papir in eventualna obdelava papirja na hrbtni strani. Ti papirji so na širokem področju uporabljeni pri izdelavi zvitkov, reklamnih zavitkov, etiket, papirjev za kaširanje in podobno. Zahteve po lastnostih so ustrezno uporabljajo dokaj različne.

K skupini enostransko premazanih papirjev spada tudi še papir, ki ga prelijejo s plastiko ali loščem.

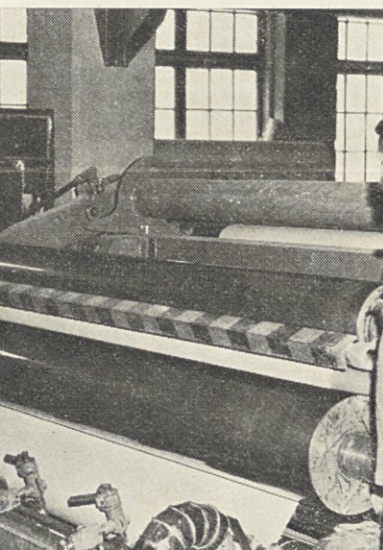
Tapete

Od grupe specialnih papirjev je prav, da na kratko omenimo tudi tapete.

Za stenske obloge igrajo tapete v Evropi občutno večjo vlogo kot v ZDA. Tudi pri nas že lahko

Ivan Miklavčič skrbi za izločanje defektne papirja pri previjalnem stroju. Papir gre nato v premazovanje. (Foto: C. Zupančič)

Če je papir kvalitetno izdelan in stroj urejen, potem ni velikih težav pri rezanju. Na sliki vodja vzdolžnega rezalnega stroja Maks Sotošek. (Foto: C. Zupančič)

S tem ima ta karton velik vizualni vtis, pri čemer igra tisk veliko vlogo in vedno bolj večja delež premazanih vrst papirja na tržišču. Tudi pri potiskovanju obojnine je globoki tisk v porastu, prav tako pa tudi potiskljivost površin kartona. Pri tem papirju se je treba izogibati glajenju, ker se s tem zmanjša volumen papirja, kakor tudi opornost proti upogibanju.

B. TEHNOLOGIJA PREMAZOVANJA

Primerjava stanja in porasta tehnologije premazovanja kaže med Ameriko in Evropo enak položaj.

Postopek s strgalom pri premazovanju dandanes prevladuje pri vseh množičnih papirjih na hitro tekočih premazovalnih strojih. Z modernimi »blade« premazovalnimi napravami dosegajo hitrost tudi do 1000 m/min. S pomočjo tako imenovanih gladilnih strugal lahko nanašajo do 12 g/m² premaza na stran. S tem je tudi svobodnejša sestava premaza in tudi vnos satin belega je možen.

Postopek z zračno krtačo še igra veliko vlogo, vendar v zadnjih letih občutno zgublja na pomenu v primerjavi s premazovanjem s pomočjo strgala. Zračna krtača

je pomanjkljiva v tem, ker za njen pogon rabimo več energije, povzroča večji ropot, se hitro zamaže in je pri hitrosti stroja preko 300 m/min ne moremo več uporabljati. Možna je uporaba premaznih sredstev z zelo majhno viskoziteto. Ti premazi imajo nižjo vrednost trdnostnih snovi in zahtevajo večje sušenje.

Za celo vrsto premazov pa bo zračna krtača v bodočnosti še velikega pomena. Za nanos čistih disperzij je zračna krtača zelo primerna. Pomembna je predvsem pri premazovanju kartonov in papirjev v stroju. Pri relativno počasi tekočih strojih prinaša premazovanje z »blade« sistemom še vedno vidne probleme. Obstaja nevarnost žlebičnih črt.

Mnoge premazane kartone in papirje dandanes proizvajajo po postopku dvojnega premazovanja. Pri kartonu je to skoraj pravilo. Enostransko premazani papirji so večinoma od 80 g/m² navzgor in obojestransko premazani od 90 g/m² navzgor, dvojno premazani. Uporabna tehnologija pri tem za predpremazovanje in premazovanje je dokaj različna. Praviloma je ugotovljeno, da je karton pri dvojnem ali tudi večkratnem premazovanju premazan v stroju, medtem ko papirje predpremazujemo običajno v papirnem stroju, končni premaz pa nanašamo ločeno. Pri dvojno premazanih papirjih nastopa vprašanje, ali pa v za to konstruiranem premaznem stroju v eni delovni operaciji nanašamo oba premaza. Odločitev o tem je odvisna od mnogih posameznih faktorjev.

V splošnem lahko ugotovimo, da zahteva premazovanje izven papirne stroja precej večje investicije. Pri premazovanju v papirnem stroju so tesneje povezani premazni agregat, kvaliteta premaza in sestavina premaznih barv. V papirnem stroju so sušilne poti mnogo krajše, gledano konstrukcijsko. Dalje je treba pri izbiri premaznega agregata paziti na to, da je na napakah pri papirju glede pretirnosti, čim manj občutljiv. Pri agregatih znotraj PS skoraj nikoli ni zračne krtače. Poslužujemo se noža in strgala. V novejšem času obratujejo papirni stroji v Evropi in Ameriki z »Billblade« agregati za predpremazovanje. Če samo z ozirom na konstrukcijo ima »Billblade« to prednost, da potrebuje malo prostora za obojestransko premazovanje znotraj PS. Počakati pa velja, kako daleč se bo ta predpremazni sistem naprej razvijal.

C. PIGMENTI — VEZIVA — POMOŽNA SREDSTVA

Pigmenti

Glavni in najbolj uporabljeni pigmenti je kaolin (Clay) različne kakovosti in tudi različno pripravljene. Lahko ga v obliki prahu vnašamo direktno ali pa posebno razpršenega.

Medtem ko je v evropskem premazovanju papirja pred 15 leti igrala kreda veliko vlogo samo pri specialnih papirjih, je danes poleg kaolina najvažnejši pigment. V zadnjih letih je prišla na trg naravna kreda v dobro mletem stanju, ki se je odlikovala z visoko belino in finočo.

Veliko vlogo pri formatnem papirju za ofset tisk, posebno za umetniški tisk, je igralo satinbelo, prav tako pa tudi pri kartonih. Uporaba satinbelega je v splošnem krepko nazadovala. Vendar pa dosegajo veliko belino papirja s tem, da kreda zamenjavajo s satinbelim.

Medtem ko je v ameriški papirni industriji satinbelo v splošnem postalo nepoznano, je v Evropi precej v uporabi. Posebno v premazni tehniki s strgalom je nastala možnost premazovanja s satinbelo vsebujočimi premaznimi sredstvi. Slej ko prej pa je satinbelo nepogrešljiva substancia,

kadar hočemo dobiti posebno veliko lesk površine in optimalno gladkost. Ima pa nekatere pomanjkljivosti. Ne veže se z nekaterimi premazi in je tudi precej drago.

Veživa

Škrob je eden od najcenejših pigmentnih veziv in ga uporabljamo povsod, kjer tehnologija z ozirom na kvaliteto papirja to dovoljuje. Škrob dodajamo oksidno razgrajen. Kjer je dodana velika količina škroba, se večinoma poslužujemo encimatične razgradnje. Oksidno razgrajen škrob je tehnično boljši, vendar dražji proizvod.

V Evropi uporabljamo škrob sam, ali v kombinaciji z ostalimi vezivi v predpremazu. Njegova uporaba pri končnem premazu je relativno bolj redka in se uporablja samo pri premazovanju papirja v stroju pri nižjih kvalitetah. Papirji za umetni tisk ali formatni ofsetni papirji v premazu ne vsebujejo škroba. Isto velja tudi za papirje za globoki tisk in zvitkovne ofsetne papirje.

Uporaba naravnih veziv kot so kazein, protein in podobno, je občutno manjša. Pri teh naravnih proizvodih igra veliko vlogo kvaliteta in cena, ki zelo variirata.

Polivinilalkohol je zadnja leta na pomenu pridobil, zlasti v zvezi z optičnim beljenjem in reduciranjem kazeina in proteina.

Disperzije umetnih smol so najvažnejša veziva pri premazovanju. Na trgu je mnogo vrst različnih kemičnih sestav in razmerij.

Kar se tiče izbire veziv, je merodajnih več vidikov. Pri marsikateri kombinaciji premaza nas zanima iz čisto gospodarskih vzrokov samo sila vezanja. Pri papirjih z majhno gramsko težo odigra veliko vlogo trdota disperzije, ker ravno ta daje tankemu papirju trdnost. V takem primeru smo često prisiljeni zanemariti moč veziva, ker trdne disperzije dajejo manjšo vezivno silo kot mehke. Za izbiro veziv je odločilno tudi razmerje med silo vezave in pa sposobnostjo vpijanjanja tiskovnih barv. Pri premazovanju papirja za tapete je važna porumenelost oz. pobledeost papirja, zato nikakor ne smemo uporabljati veziva na osnovi butadiena.

Pri globokem tisku se je izkazalo, da je potiskljivost določena tudi od vrste in lastnosti veziva, tako da so ti kriteriji odločilni. Snovi kot so CMC, hidroetilceluloza, alginat itd. je smatrati bolj kot pomožno sredstvo in ne vezivo. Če sama cena, če hočemo biti gospodarni, prepoveduje njihovo uporabo kot vezivno sredstvo.

Razvoj premazovanja papirja in kartona v Evropi

Kar se tiče razvoja na splošno, lahko ugotovimo, da se bodo v bodočnosti kvalitete izdelka spreminjale v okviru kombinacij in zahtev, ki jih zahteva tržišče, seveda kolikor je to tehnično možno in kolikor je trgu primerno. Tiskarji kot tudi papirna industrija so stalno pod pritiskom naraščanja stroškov, tako da se na obeh straneh pojavlja potreba po racionalizaciji in zniževanju stroškov. To bo prevladovalo tudi v naslednjih letih. Zato ne bo toliko pomembna razširitev proizvodnje kot racionalizacija. V tej smeri bodo šle tudi investicije.

Iz WfP — S. R.

**Dopisujte
v svoj
časopis!**

Upokojenci so se spet srečali

Vsakoletno srečanje upokojencev Papirnice Vevče je bilo letos že v četrtek, 23. novembra. Tudi s tem srečanjem proslavi delovna organizacija praznik republike toliko bolj pristrčno, ker se hoče zahvaliti vsem bivšim delavcem, ki so na kateremkoli delovnem mestu prispevali za prosvit in napredek tovarne s svojim dolgoletnim delom.

Trenutno ima Papirnica kar 305 upokojenih bivših delovnih tovarišič in tovarišev. Vabilo na srečanje so vsi prejeli, vendar se srečanja kakih 50 ni moglo ude-

ležiti, čeprav na to praznovanje nestrpno čakajo. Nekaterim leta več ne dopuščajo udeležbe, drugi se niso dobro počutili pa tudi meleno novembrsko vreme ni dopustilo vsem, da bi dosti hodili iz stanovanja, čeprav bi jih pripeljali sinovi ali hčere. Kljub temu so bili prostori papirniške restavracije polni.

V vsakoletnem in tudi v letošnjem programu srečanja je bil ogled tovarne. Veliko število upokojencev se je ogleda udeležilo, čeprav jim je vsak kotiček v tovarni znan. Kako tudi ne, saj so

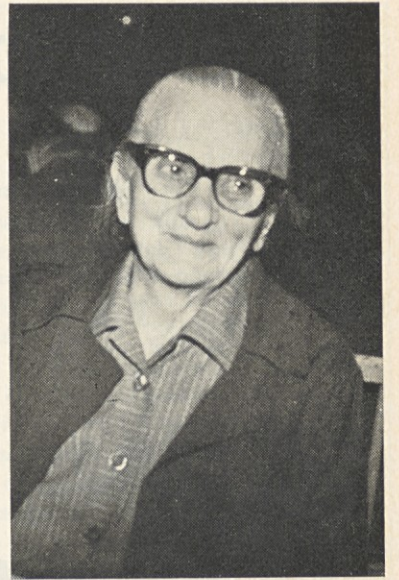
trideset, petintrideset ali celo več kot 40 let svojega življenja prebili ob strojih ali na drugih delovnih mestih, kjer je vsakdo bolj ali manj uspešno izvrševal svoje delovne naloge. Ob strojih so se zaustavljali in povprašali svoje naslednike, kako gre z delom, kakšna je proizvodnja, kaj je novega v oddelku in podobno. Nekateri so se v tovarni zadržali kar več kot eno uro.

Po obisku tovarne je v restavracijskih prostorih vse zbrane nagovoril direktor delovne organizacije tov. Janez Lednik, dipl.

lom, nato pa jim je za zabavo in ples do pozne večerne ure igral ansambel »Amores«. Kdor je le mogel, se je ob prijetnih zvokih zavrtel, ali pa se je s svojimi bivšimi kolegi z delovnega mesta o vsem mogočem pogovoril. Seveda je bila glavna tema razgovora razlika v tovarni med sedaj in včasih, o otrocih, ki da boljše živijo kot so oni včasih, o boleznih, ki jih tarejo na stara leta, čeprav se ne dajo in se z vsemi silami upirajo. In res je tako videti. Velika večina je čilih in zdravih, kar je znak, da papirniški poklic le ni tako težak, da bi človeka preveč izžrpal.

Ko so se naši dragi upokojenci, nekateri zgodaj drugi pa v poznih večernih urah razhajali, so se že kar dogovorili, da bodo drugo leto spet proslavili svoj praznik.

S. R.

»Letos meseca marca je minilo že 30 let, odkar sem v pokoju. Na srečanje pa vedno rada pridem,« je rekla tovarišica Francka Jeriha

»Na zdravje, mi smo delali na II. in III. PS«

Kuharica Štefka je s svojimi sodelavci poskrbela, da so bili upokojeni tovariši zadovoljni

Okoli bivših strokovnih delavcev iz prodajnega oddelka se je zbrala prijetna družba

oec. Pozdravil jih je, se jim zahvalil za dolgoletni trud in omenil, da na njihovem delu temeljijo današnji uspehi delovne organizacije. Veliko generacij papirničarjev se je že izmenjalo v tovarni, je dejal, in vsaka skuša bolje delati, v povojnem obdobju pa tudi upravljati in gospodariti z družbenimi sredstvi. Zaželel jim je zdravje in zadovoljstvo, ob letu osorej pa da bi se na enak način spet srečali. V imenu upokojencev je odgovoril bivši vodja prodaje tov. Aleksander Mertelanc.

Po nagovoru so vsem udeležencem srečanja postregli z okrepi-

Obiskali smo Muljavo in Bazo 20

VEVČE, DECEMBER — »Muljava je kraj z 247 prebivalci in 313 m nadmorske višine. Prebivalci se ukvarjajo s poljedelstvom, živinorejo in sadjarstvom. Kljub temu, da so leta 1960 ustanovili kmetijsko zadrugo, ki je postavila prostorne hleve za mlado živino in govedo, poljedelstvo nazaduje, ker je večina mladine zaposlena v Ivančni gorici in Grosupljem. Poglejte, na levi stoji gotska cerkev iz 14. stoletja, ki je leta 1475 doživela hud turški napad. Ta dogodek opisuje Josip Jurčič v povesti Jurij Kozjak — slovenski janičar. Pisatelj Jurčič se je rodil 1844 v tem kraju.« Tako je bilo slišati glas prijetne tovarišice — vodiča v avtobusu, ki je vozil proti Muljavi 45 članov kolektiva Papirnice Vevče z namenom, da bi si ogledali pisateljev rojstni kraj in bazo 20 v Kočevskem rogu. Za nekatere je bil to prvi obisk Muljave, za druge mogoče tretji ali pa peti, vendar so vsi z zanimanjem poslušali razlago vodiča in uživali v zadnjem prekrasnem sončnem dne-

vu ob vožnji po naši lepi Dolenjski.

V tej hiši je bil porojen v 4. dan marcija 1844. leta Josip Jurčič pesnik in pisatelj slovenski. Postavil hvaležni narod 15. avgusta 1882

Tako je z zlatimi črkami napisano na črni spominski plošči, ki je vzdana na pročelju rojstne hiše pisatelja. Hiša, katere tloris nam predstavlja najznačilnejšo kmečko hišo iz 19. stoletja na Slovenskem glede na število prostorov, njihovo razporeditev in pa da je grajena iz kamna in ne iz lesa, kot večina tedanjih kajžarskih hiš, se zgleduje po najvišje razvitih slovenskih domovih. Ob pogledu na predmete, ki jih je videti v veži in hiši kot na primer sklednik, žličnik, staro ognjiščno posodo, priprave za kurjenje in kuhanje — burkle, greble, lopar, omelo, bohkov kot, metrga, nas nehote popelje nazaj v (Nadaljevanje na 8. strani)

V mirnem kotičku je najlepše

Na tisoče ton papirne snovi sta pripravila v preteklih letih tovariša Viktor Parovel in Matija Prepeluh

Bivši strojevodje kaj radi skupaj sedejo. Od leve proti desni: Franc Asmek, Tone Ložar, Viktor Švarc

Kristina in Rezka sta ostali dobri prijateljici tudi v pokoju. Na večer srečanja sta bili posebno zadovoljni ob dobri večerji

Bivši mojster brusilnice lesa tov. Šircelj s svojimi prijatelji

Maks in Stanko sta se pred pričetkom zatekla k aperitivku

Rezervni vojaški starešine med nami

V ponedeljek, 11. decembra smo imeli na Vevčah redko priložnost pozdraviti rezervne vojaške starešine in pripadnike enote teritorialne obrambe, ki tudi danes goji in nadaljuje tradicije zaščitne enote GS med NOB. Ob organizaciji naše in krajevne organizacije Zveze borcev, KS Vevče — Zg Kašelj in Papirnice Vevče, so gostovali na svojem delovnem sestanku v dopoldanskem času v Kulturnem domu na Vevčah. Med odmorom so si ogledali nekatere oddelke naše tovarne in se tako vsaj bežno seznanili tudi z našo, večini še nepoznano proizvodnjo.

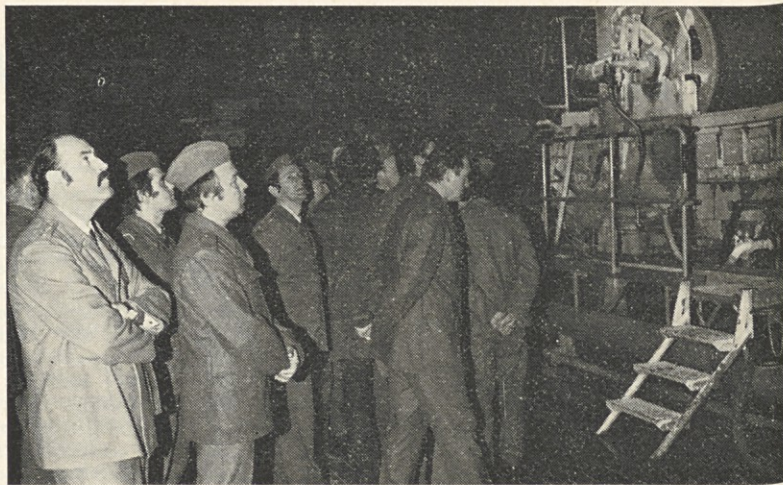
Popoldne je bila v Kulturnem domu organizirana proslava ob 22. decembru, dnevu JLA. Poleg sedanjih pripadnikov navedene enote TO so se je udeležili tudi mnogi njeni še preživeli borci in starešine ter gostje, med katerimi je bil tudi tov. Maček-Matija ter številni drugi pomembni republiški, občinski in krajevni družbenopolitični delavci. Za kulturni program proslave je poskrbela kulturna komisija naše sindikalne organizacije pod vodstvom tov. Naceta Zajca, kakor tudi za prehodno okrasitev dvorane. Ponosni smo lahko na kva-

litetni in umetniški nivo podanega programa, ki ga je uredil Pihalni orkester papirnice Vevče pod taktirko tov. Hribernika, in skupina recitatorjev dramske sekcije.

Po proslavi so se udeleženci zadržali na tovariškem srečanju v papirniški restavraciji do večernih ur. Zadovoljni smo, da smo bili lahko gostitelji tako pomembne enote TO in njihovih vodstev, ter upamo, da so se na Vevčah plodno in prijetno srečali.

rpor devš

Ob sitovi skupini V. PS

O načinu proizvodnje papirja razlaga svojim vojaškim kolegom tovariš Silvo Razdevšek, tokrat tudi on v oficirski uniformi

Pred ogledom tovarne tapet je kratko informacijo dal tovariš Vid Vilfan

Obiskali smo Muljavo in Bazo 20

(Nadaljevanje s 7. strani)
čas, ko je živel naš pisatelj. Da nas kraj še bolj približa povesti, je na vrtu ob gozdčku postavljena lesena bajta, ki naj bi predstavljala Krjavljevo koč s hlevčkom za kozo. Obisk ne bi bil popoln, če ne bi pogledali tudi v gostilno pri Obrščaku, kjer so nam postregli s kislim zeljem, pečeno in pristno domačo »kačjo slino«.

Popeljali smo se naprej mimo Žužemberka, ki je dobil ime po gradu, zgrajenem l. 1216. Grad je imel 6 okroglih stolpov, lastniki pa so bili goriški grofje, kasneje pa je prišel v last Habsburžanov. Ti so ga dali v 15. stoletju v zakup grofom Turjaškim. V njihovih rokah je bil vse do spomladi 1945, ko so ga partizani med napadom porušili. Sedaj ga obnavljajo, ker je prešel v spomeniško varstvo. Žužemberk se kot trg prvič omenja leta 1399. V 16. stoletju so ga večkrat opleni-li Turki, zato so ga leta 1533 obdali z obzidjem. Zanimivo za nas papirničarje je to, da so v začetku 18. stoletja tu ustanovili papirnico, to je ročni mlin za izdelovanje papirja, kasneje pa preuredili v usnjarno. V njej so med

II. svetovno vojno izdelovali obutev za partizane.

Po roški cesti smo se bližali Kočevskemu rogu. Po 20-minutni hoji smo že zagledali v gozdu skrite barake — Bazo 20. To je spomenik odporniškega gibanja med minulo vojno. Leta 1944 je bilo tu kar 26 lesenih barak, v katerih so bili sedež glavnega štaba partizanskih odredov Slovenije, vodstvo Komunistične partije, Zveza mladine, Antifašistične zveze žena, zaščitni bataljon in več vojaških komisij. V bližnji okolici je še več pomembnih spomenikov in spominskih kamnov na mestih, kjer so med NOB delovale tiskarne, bolnice itd. Pri bolnici je tudi urejeno grobišče partizanov, ki so umrli med zdravljenjem.

Po povratku smo se v gostilni Bor v Dolejskih Toplicah usedli h kosilu, izkoristili popoldan za ogled Dolenjskih Toplic, nekateri so se okopali, večina pa se je zavrtela ob izvrstni domači glasbi, katere akorde je obarvala odlična pevka. Vedno je tako, da v veseli družbi čas prehitro mine, zato smo morali zapustiti tedaj sončno Dolenjsko in se zapeljati razigrani v ljubljansko meglo.

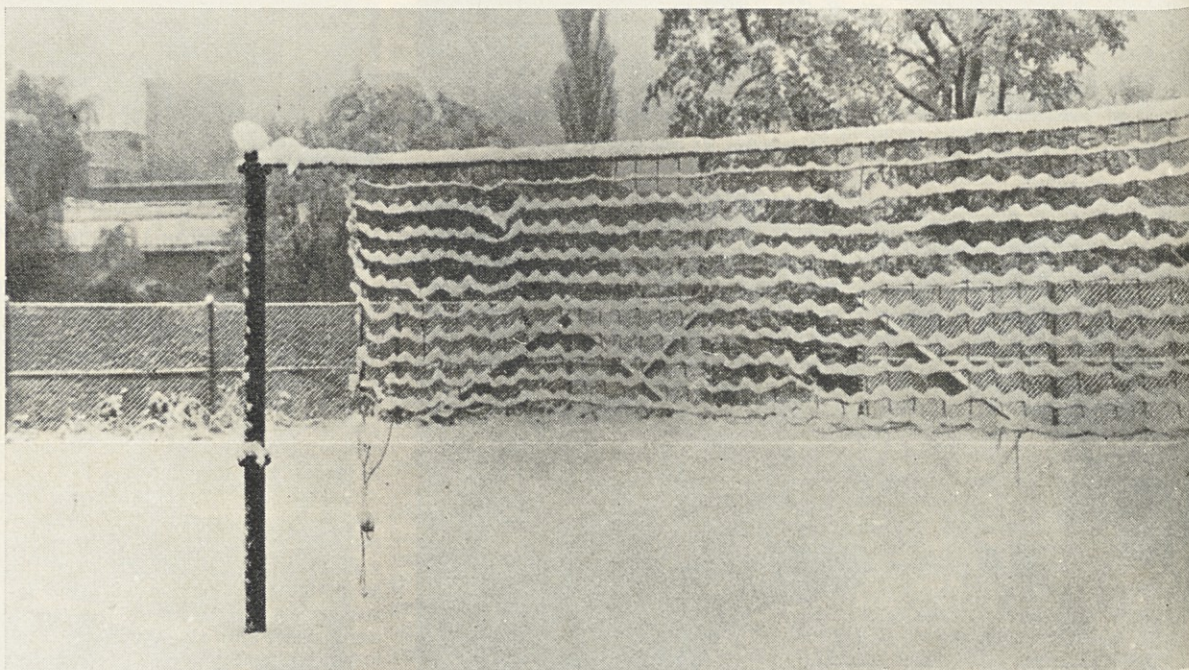
Z. N.

Šport in rekreacija

Običajno na koncu tekočega leta potegnemo črto in ugotavljamo uspešnost, oziroma neuspešnost dela za nami. Obenem pa že mislimo na leto pred nami in v mislih želimo in upamo, da napak za nami ne bi ponavljali tudi vnaprej. Če se ozremo nazaj, lahko ugotovimo naslednje: v za-

trtega mesta. Na DŠI papirničarjev Slovenije so zmagali smučarji, kegljači, plavalci, nogometaši so bili drugi itd. In vendar je to premalo, kajti manjka masovnosti, premalo je poleg starejših, največji primanjkljaj pa je pri ženskah, ki se jih še vse premalo ukvarja z rekreacijo. Še vedno se

programa, ki smo si ga zastavili, nas v začetem letu čaka še ena velika obveznost: prireditev letnih DŠI papirničarjev Slovenije je Papirnica Vevče. Poleg tega se bomo udeležili tudi zimskih, sodelovali bomo na več turnirjih v odbojki, nogometu, namiznem tenisu, šahu itd. Vse leto bo en-

V enem od zapisnikov pred športnimi igrami papirničarjev SRS, je bilo zapisano, da za odbojko ni sredstev. No, eno takih sredstev celo zimo čaka na odbojkarje in trohni

četku leta je bil na delo sprejet organizator rekreacije, ustanovljena je bila komisija za šport in rekreacijo, izdelan je bil program dela itd. Vsi smo na delo krenili zagnano, vendar je elan plahnel iz meseca v mesec. Od načrtovanega programa nismo izpolnili četrtino, četrtino pa slabo. Zakaj tako? Nepovezanost, različni interesi, delo na izmene, vreme, pomanjkanje finančnih sredstev, nezainteresiranost itd. Vse prevečkrat se dogaja, da se z rekreacijo ukvarjamo samo tisti, ki so bili ali so še aktivni v športu. Še vedno vlada miselnost, da je rekreacija zgolj šport, da je samo za mlade in za tiste, ki nimajo v prostem času kaj početi. Merilo za uspešnost kolektiva na rekreativnem področju niso in ne smejo biti športni uspehi oz. neuspehi.

Na začetku leta smo želeli omasoviti in oživiti nekatere panoge, ki so že živele. Želeli smo izpeljati več masovnih trim akcij, prijateljskih srečanj. In kaj nam je uspelo? Deloma je zaživel nogomet, namizni tenis, tenis, rekreacija v bazenu, telovadnici, na drsališču. Uspešno je bil izpeljan nogometni turnir v počastitev krajevnega praznika, plavalna trim akcija, plavalni tečaji za otroke zaposlenih v našem kolektivu. Nismo uspeli oživiti šaha, streljanja, odbojke, rekreativnega teka, kolesarjenja, omasoviti kegljanja. Ni bilo nekaterih pripravljenih trim akcij, izletov itd.

Odrezali pa smo se na športnem področju, saj ekipno nismo bili nikjer uvrščeni slabše od če-

dogaja, da dobljene vstopnice za rekreacijo na športnih objektih podarjamo drugim, ki niso niti zaposleni v naši DO. Zgodilo se je, da so na dobro pripravljeno akcijo prišli dva ali trije.

Sedaj je čas, da si vse napake zapomnimo in v novo leto krenemo z namenom le-te odpraviti. Komisija za šport in rekreacije je predlog programa za začetno leto že izdelala. Kolikor bo l. 1979 uspešnejše od minulega pa je odvisno od nas vseh. Namreč, poleg

krat tedensko organizirano rekreacijo v različnih športnih panogah, priredili bomo več trim akcij: kolesarsko, plavalno, krosizlete. Poleg tega bomo na rekreativnem področju sodelovali z JLA, drugimi DO, KS. Vidimo, da je pred nami obsežen program, vendar ga bomo izpolnili le s skupnimi močmi. Komisija za šport in rekreacijo vas zato vabi, da se v novem letu tudi vi pričnete rekreirati, obenem pa vam želi še veliko uspeha v življenju.

S. A.

Izredni občni zbor PD Vevče

VEVČE, DECEMBER — Člani planinskega društva Vevče so se dne 27. 11. 1978 zbrali v kulturnem domu na Vevčah na izrednem občnem zboru.

Predsednik društva tov. ing. Edo Ulčakar je zbranim pojasnil, da je bil izredni občni zbor sklican zaradi tega, ker je bilo društvo zaradi neusklajenosti društvenih pravil z novim zakonom o društvih, pomotoma izbrisano iz registra društev. Zaradi tega je treba sprejeti nova pravila. Osnutek pravil je bil sestavljen ter že pregledan in potrjen od občinske konference SZDL Ljubljana Moste-Polje.

Predsednik je prebral predlog pravil v celoti. Vsi navzoči so soglasno sprejeli nova pravila društva.

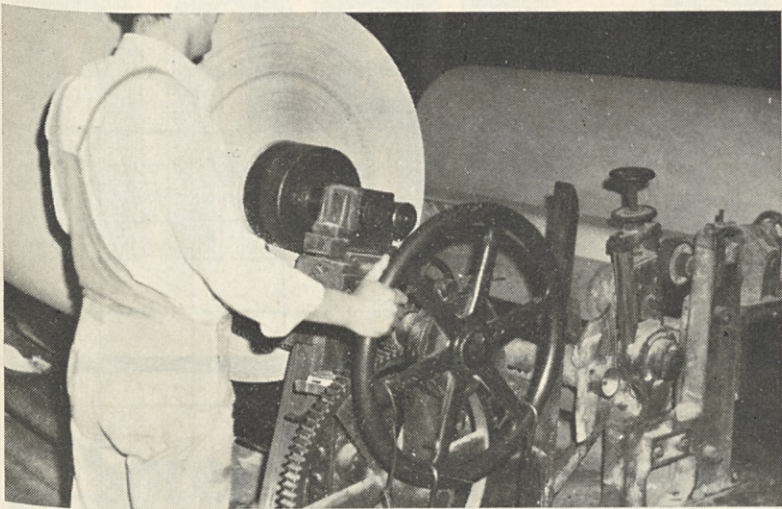
Pravila so bila naslednji dan oddana na Upravi za notranje za-

deve skupščine mesta Ljubljane, kjer bodo planinsko društvo ponovno registrirali.

Po občnem zboru je bilo predvideno predavanje tov. ing. Danila Škerbineka: »Slovenci na Mt. Keniji«, ki pa je odpadlo, ker se je moral predavatelj udeležiti nujne reševalne akcije GRS za dvema pogrešanima planincema. Kot smo izvedeli pozneje, sta bila oba planinca, oče in sin, srečno rešena.

Predavanje je bilo predstavljeno na 12. december, ko so se v kulturnem domu na Vevčah zbrali planinci in drugi ljubitelji planin, ki so uživali ob zanimivem pripovedovanju in 200 barvnih diapozitivih, ki jih je podal tov. Danilo Škerbinek. Škoda je le, da je bila udeležba zelo skromna, saj je zanimivo predavanje prav gotovo zaslužilo več pozornosti.

P.

Ignac Pugelj previja papir na zastarelem previjalniku pri II. PS (Foto: C. Zupančič)

Lepše in kvalitetnejše je delo pri modernem previjalniku, pravi previjalec Anton Zalar (Foto: C. Zupančič)

Previjalci papirja pravijo

Previjalci papirja pri II. papirnem stroju pravijo, če smejo upati, da bo previjalni stroj ob koncu II. PS dobil kdaj lepšo, modernejšo podobo.

Tu namreč še vedno previjajo na star način, pri čemer vlek papirnega traku uravnavajo s preklopanjem uteži na šipke napejnjalnega kolesa. Le s skrajno pazljivostjo se da na ta način papir previjati kvalitetno, pri tem pa je treba vsako uro preložiti kar za 510 kg uteži.

C. Z.

Rešitev slikovne križanke

Vodoravno: Pb, PD, p. p., Arabija, rast, mi, Ra, perigej, Kanaan, naklep, izabela, izraba, agrumi, RL, Ales, Nebukadnezar, Nep, in, otip, Raa, OZN, Ist, Te, Baku, pot, Nenni, C. N., Cr, Sabrina, Io, I. C., ai, cmislek, Lika, V. P., Alfi, Agfa, Irak, Eak, F. S., torika, rak, Taro, vpadanje, jeklarna, KTL, čirikanje, Rafael, Lon, erotika, Na, oko, pinč, re, zob, polst, Lope, petokolonaš, mav, sarma, oligocen, Lo, apel, nat, Ba, ale, božjast, step, Tb, otiater, Stane, pirotehnika, Dolanc, otoček, Lek, Kirke, Kozara, alt, Antar.

Križanko so pravilno rešili in bili izžrebani naslednji reševalci:

- 50.— din Potočnik Ciril
- 50.— din Pirc Danica
- 50.— din Gradišek Hilda
- 100.— din Srčnik Vilma
- 100.— din Mataruga Ostoja
- 200.— din Kokalj Bogo

»Fotografija meseca«

V Novem mestu je bilo v avli upravne stavbe tovarne Krka pod pokroviteljstvom Zveze organizacij tehnične kulture Novo mesto in Tovarne zdravil Krka prirejena vsakoletna, po vrsti 20. republiška razstava fotografije, ki jo je organiziral Foto-kino klub Novo mesto.

Izmed 445 fotografij 21 klubov in 3 samostojnih avtorjev je strokovna žirija izbrala za razstavo

131 del. Med njimi je tudi fotografija člana foto-kino kluba Ljudske tehnike — Papirnica Vevče Marjana Penca. Razstavljena fotografija na podobnih prireditvah, tj. razstavah z žirijo in nagradam, pomeni za avtorja poleg osebnega zadovoljstva tudi pravico do nekaj točk, 30 pik pa že prinese naslov »fotoamater 3. kategorije«. Te točke se uveljavljajo in evidentirajo na Foto zve-

zi Slovenije pod pogojem, da je avtor članka kakega kluba in da je klub registriran pri Foto zvezi.

Ker se je pojavila potreba pri registraciji tudi v FKK Vevče bodo v naslednjem letu poskušali urediti številne formalnosti v zvezi s tem.

Srečno novo leto vam želi FKK Vevče!

L. P.

Gde žurite

*Kako je lepo šetati gradom,
kako je lepo slušati glasove ulice
i čuti šumorenje haljina u reci ljudi
u reci gde se svi stapaju u jednu vrevu
kako se čuju pozdravi usklici
i jedno iznenadženo »oh«.*

*Kako su čudni ljudi u senkama
kako im šeširi i marame i duge kose
lepršaju, i idu u nepoznatom pravcu.
kako se kreću uvek istim ulicama,
čini se kao da stalno žure
i kako gaze ko da se boje
nesmiju celim stopalom stati,
možda ih je strah, a zašto se smeju?*

*I vidi onog kako brzo korača,
ej ljudi, ljudi gde se žurite,
kud ova reka vodi?*

*Svi su nekako teški i laki
i svi se smeju teško im reći,
boje se noći, a zašto se smeju,
koraci njihovi žure negde daleko
ej, ljudi, ljudi, gde se žurite,
kud ova reka vodi?*

Fehim

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Papirnica Vevče

KADROVSKO POROČILO ZA MESEC NOVEMBER

PRISLI:

- Pavlinčič Zvonko — pom. delavec v kovinski del.
- Miročanovič Bogoje — pospravljalac izmeta
- Knjeginič Milorad — pospravljalac izmeta
- Ožbolt Đuro — pom. zavijača papirja

- Kostandinović Krunča — pospravljalac izmeta
- Vidić Momčilo — pom. zavijača prem. pap.
- Peterca Marija — pripravnik
- Pörš Marta — zavijalka pap.

Odšli:

- Stegne Peter — ključavničar III
- Krojtorovič Ljubiša — pom. vodje preč. rezal. stroja
- Vasić Miroslav — pospravljalac izmeta
- Zaje Stane — vodja brusilnice — umrl
- Karadžić Branko — II. pom. preč. rezal. stroja
- Bainović Dragan — pomočnik zavijača papirja
- Djurić Boro — pomožni delavec

Poročili so se:

- Piškur Marjeta z Dovjak Jernejem
- Gašperšič Mitja z Wohinz Romano
- Horvat Budimir z Avbelj Matejo

ČESTITAMO!

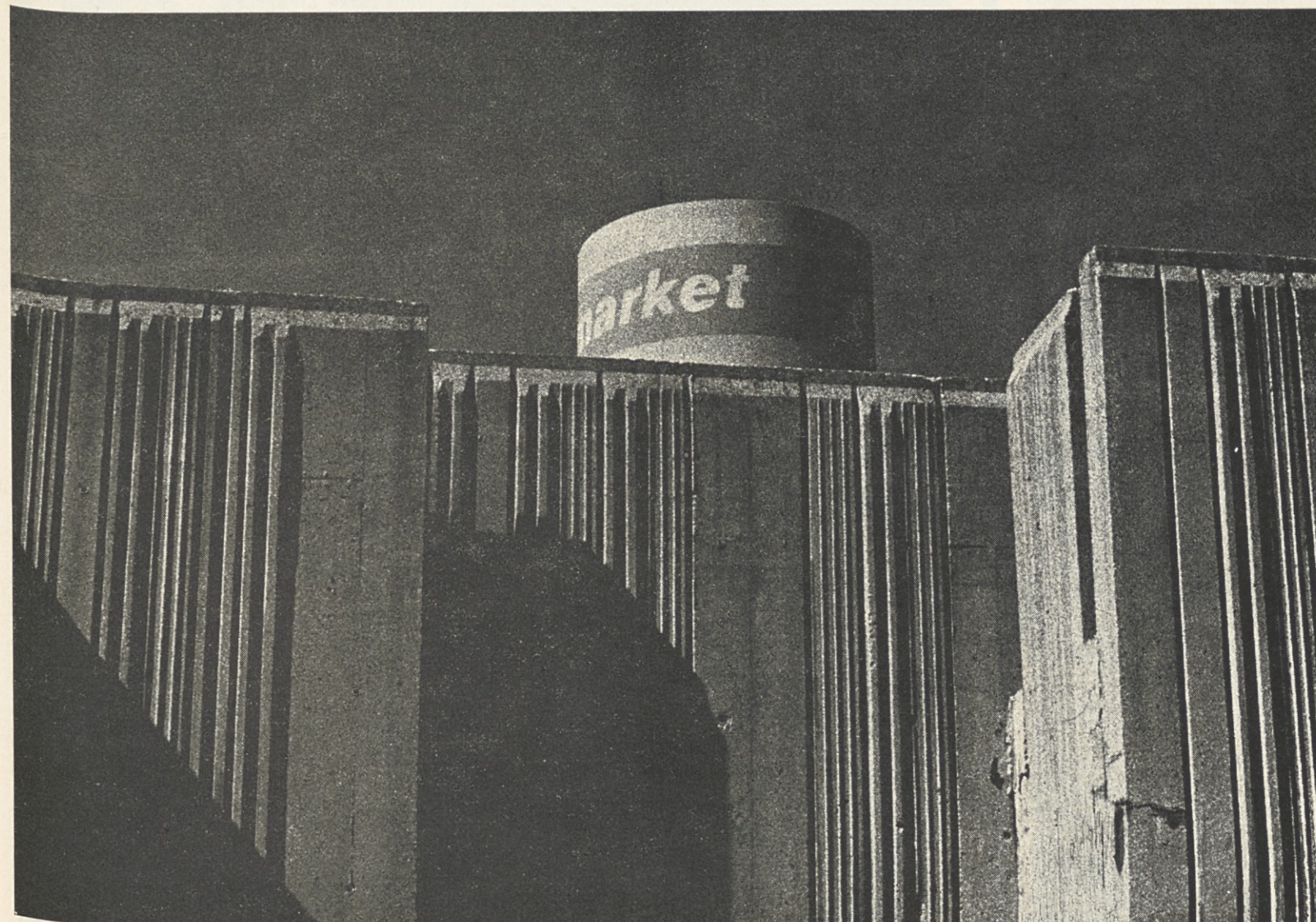
Rodili so se:

- Jetullahi Osmanu hči Xhevahire
- Strajinovič Ivanu sin Goran
- Grubor Stevu sin Mladen
- Zapušek Andreju hči Nadja
- Jašić Sejdu sin Satko
- Dizdarevič Huseinu sin Dževad

ČESTITAMO!

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo — Izdajata ga delavska sveta — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Milan Deisinger, Milan Korošec, Jože Marolt, Ljubo Milič, Tone Novak, inž. Danilo Škerbinek — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo — TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Ujetništvo (Foto: Marjan Penca)

